Redacció i Administració:
Passeig de Gràcia, 34. — Telèfon 1451-A
Tallers d'impremta:
Barbarà, núms. 11 i 13.—Telèfon 1310-A

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
EDICIÓ DIÀRIA

Barcelona	6	Pts. mes
Península Ibèrica .	7'50	" trimestre
América llatina . .	8'50	" "
Altres països. . .	25	" "

LA PUBLICITAT

ANY XLV—NUM. 15,512—PREU: 10 CENTIMS

BARCELONA, DIVENDRES, 21 DE SETEMBRE 1923

L'autoritat militar decreta la dissolució dels Pomells de Joventut

UNA ÀNIMA AMB DUES LLENGÜES

Recorrerem avui, lector amic, la segona etapa del nostre viatge per Finlàndia, el llunyà país dels mil llacs. Parlarem del problema de les llengües en aquella nació. Examinarem de quina manera ha evolucionat aquest problema i en quina situació es troba en l'hora actual.

Contradint la teoria segons la qual la nacionaitat té com a expressió anímica una sola llengua, a Finlàndia trobem el fet d'una nació única amb dues llengües diferents. La pluralitat de llengües dins un mateix Estat és cosa prou corrent i sabuda. Però la pluralitat de llengües dins una mateixa nació, és una cosa excepcional.

Són parlats a Finlàndia dos idiomes: el finès i el suec. Hi ha una massa de població de llengua finesa i una massa de població de llengua sueca. Dels tres milions i mig d'habitants que avui compta la República de Finlàndia, n'hi ha uns tres milions que parlen finès i un mig milió que parlen suec. En realitat, es tracta de la persistència del llenguatge originari de cada un d'aquests dos grups de població. El territori de Finlàndia fou colonitzat, en els primers segles de l'Era cristiana, per suecs i per finesos. Els suecs s'establiren preferentment a la costa occidental. Els finesos s'estengueren per l'interior del país.

A despit de la diversitat de llenguatges, suecs i finesos coincideixen en el sentiment nacional finlandès. Els finlandesos de llengua sueca no tenen l'Estat de Suècia per mare pàtria. La pàtria llur és Finlàndia, i l'estimen tant com els finesos la puguin estimar. Una sola ànima nacional té com a òrgan d'expressió dues llengües. Tanmateix, un poeta finès, Oksanen, assenyalà com a ideal la unificació lingüística de Finlàndia a benefici de l'idioma finès. Ell va dir: "Una llengua, una ànima". El nostre amic, l'estudiant finlandès amb qui conversàrem dies enrera, se sentí noblement commogut quan nosaltres vàrem pronunciar aquesta frase amb els autèntics mots finesos: "Yksi kieli, Iksi mieli". Oh, bella llengua finesa, riquíssima de vocals, tan suau, tan dolça, tan musical; potser la més musical, dolça i suau del món!

La duplicitat d'idiomes a Finlàndia ha estat causa, des de principis del segle passat, d'una sèrie de conflictes i de lluites. En menys de cent anys s'ha passat del predomini de la llengua sueca, que és la de la minoria, a un règim de plena igualtat, règim que ara va decantant-se cap al predomini de la llengua finesa, la qual té l'avantatge d'ésser la de la majoria i la de donar a la nació la característica idiomàtica diferencial.

Es interessantíssim de seguir l'evolució de la lluita de les llengües a Finlàndia. Es interessantíssim així mateix d'exposar l'actual règim lingüístic finlandès. Aquesta etapa del nostre viatge ideal és una mica llarga. Ara farem una aturada a mig camí, i demà continuarem recorrent aquella terra filla de les aigües.

Converses filològiques

Fa pocs dies aparèixien, en dos títols de LA PUBLICITAT, els mots *celebració* i *elaboració* escrits *collebraciò* i *ellabonació*.

Essent tan reduït el nombre de mots de la llengua usual habitualment pronunciats amb *l* simple que cal escriure amb *l* doble, hom s'admira que siguin encara comesos tantes de faltes en llàs d'aquest símbol.

El millor mitjà d'evitar-les fóra naturalment d'aprendre de memòria la llista dels mots més usuals que cal escriure amb *l* doble, llista certament no gens nombrosa.

Altrament, quan un hom va a escriure un mot amb *ll* i no està ben segur que aquesta és la grafia correcta, no hauria de deixar mai de comprovar-la.

I no seria de més que hom es fes una llista d'aquells mots en què sol infegaritament doblar-se la *l*. Perquè haurem observat que sempre solen ésser els mateixos els mots en què apareix *ll* en lloc de *l*: *celebrar, elaborar, elecció, religió*...

P. Fabra

Paratgiges de lloguer

La idea ha estat realitzada a Bruselles. Per una quota anual, relativament modesta, tot ciutadà té dret a una costuxova a canviar mentre un paratgiges, si la platja el sorprès pel canvi. No ha de fer sinó dirigir-se a llastanc més proxim, puix que als estanc hi ha establerts els dipòsits de paratgiges de lloguer. En acabar de ploure deixa el paratgiges en el primer dipòsit que trobi i se'l torna a proveir d'una costuxova.

Es una organització ben senzilla que brindem als incomptables aprofitadors de la platja a Barcelona, els quals, en circumstàncies semblants, no saben oferir-nos més que "anillos de goma para llevar bien cerrado el varillaje de las gatuguas".

Els bombers anglesos costen car

Sembla que a Anglaterra costa car de fer apagar un incendi. Per haver fet apagar un paller en el qual s'havia calat foc, un propietari rural de Warminster s'ha vist presentar una factura pel cap dels bombers del seu districte, per un import total de 113 lliures, que es descomposen en els següents conceptes: tres oficials, 24 lliures; onze bombers, 45 lliures; setze auxiliars, 16 lliures; per ús de la bomba, 10 lliures; per begudes, 6 lliures i 5 xillings, etc.

Es probable que un altre cop el bon camperol deixarà cremar el paller.

Edmond Rostand, astrònom

La venda d'Arnaga evoca, pels que foren allà els hostes d'Edmond Rostand, el record es llunyà de les vetlles d'isfim, durant les quals sorprengueren el poeta flirtejant amb els estels.

Encisat pel misteri dels móns llunyans, l'autor de "Cyrano", com Saint-Saens, havia resultat un astrònom, i li plavarious tot sovint d'interrogar el firmament.

Però Rostand no era solament un astrònom aficionat. Hom hauria astorat de la seva erudició sobre el món planetari si mai fos publicada la correspondència que tingué amb els savis: els més illustres dels quals deuen per aquest "company" la més alta, la més legítima consideració.

La Societat Astronòmica de França comptava amb Edmond Rostand entre els seus membres. Hi fou admès per unanimitat, essent els seus padrins M. Boilland, director de l'Observatori de París, i M. Camille Flammarion.

Una entitat benèfica estrangera recompensa els salvadors de les víctimes de la "Golondrina número 2"

La "Société des Hospitaliers et Sauveteurs Bretons", de Saint Malo, ha atorgat al senyors Joan Antoni Roch, patró del remolcador "Montserrat", i Sebastià Munsunis, marinyer dels Pràctics del Moll, una medalla d'honor i diploma d'honor a cadascun pel seu heroic comportament en ocasió de la catàstrofe ocorreguda al port de Barcelona al mes de novembre de l'any passat, en enfonsar-se un vaporet "golondrina", aconseguint salvar d'una mort segura deu persones, entre les quals hi havia diverses dones i criatures.

La decisió de la "Société des Hospitaliers et Sauveteurs Bretons" constituïx, ultra una merescudíssima recompensa als esmentats individus, una aprofitable lliçó als organismes oficials, dels quals els salvadors no han rebut encara ni un mot de gràcies.

SI ES DEDUEIXEN ELS SOUS DELS FUNCIONARIS, LA REINA D'HOLANDA DEMANARA LA REDUCCIO DE LA LLISTA CIVIL

La Haia, 20.—La reina Guillermina ha escrit al ministro de Finances demanant-li la reducció de la llista civil en cas que hagin d'ésser reduïts els sous dels funcionaris.—Radio.

LES REPARACIONS

Quan Alemanya es disposa a cedir Mr. Baldwin intenta ressuscitar l'Entesa

Sembla que Stresemann es dirigirà ara a la Comissió de Reparacions :: Les entrevistes entre M. Baldwin i Mr. Poincaré han estat fredes :: Pessimisme a Londres

Berlín, 20.—El Reichstag ha estat convocat a reunió per al pròxim dia vint-i-sis.—Havas.

CAP A LA CESSACIO DE LA RESISTENCIA

Berlín, 20.—"La Gazeta d'Alemanya" diu que el Gabinet s'ha ocupat en sessió secreta de la qüestió de la resistència passiva.—Havas.

París, 20.—"Le Petit Parisien", referint-se a la sessió secreta del Gabinet alemany, diu que, segons sembla, s'acordà ordenar la cessació de la resistència passiva, sempre i quan tots els alemanys expulsats i condemnats per delictes concernents a la resistència restin en llibertat i puguin tornar a llur país.—Havas.

STRESSEMANN FARA NOVES PROPOSICIONS, PERO AQUESTA VEGADA A LA COMISSIO DE REPARACIONS

Londres, 19. — Comuniquen de Berlín al *Daily Telegraph* que el senyor Stresemann, després del fracàs de les seves primeres insinuacions, farà ara unes noves proposicions, però aquesta vegada a la Comissió de reparacions.

Mentre s'estudien aquestes proposicions cessarà la resistènc'a passiva o se la deixarà morir privada dels subsidis financiers que de totes maneres Alemanya no pot continuar trametent a la Ruhr.—Radio.

LES RELACIONS FRANCO-BRITANIQUES I L'ENTREVISTA BALDWIN POINCARE

París, 20. — Als cercles oficials es fa ressaltar que el fet de l'entrevista entre el president del Consell francès, senyor Poincaré, i el primer ministre anglès, senyor Baldwin, és l'esdeveniment diplomàtic de més importància d'un temps a aquesta part.

En efecte, en posar-se en contacte amb Millerand i Poincaré, demostra que el senyor Baldwin considera necessari i convenient que es renovin etre França i la Gran Bretanya les relacions de confiança i collaboració que havien quedat momentàniament interrompudes a conseqüència de l'oposició feta als cercles oficials britànics a l'ocupació de la conca de la Ruhr per les tropes franco-belgues.

A l'objecció que feren alguns aliats afirmant que l'esmentada ocupació "no compensava", es podria contestar com seria fàcil per al president Poincaré el demostrar els següents punts:

Primer. — Que Alemanya ha llançat més quantitat de marc or organitzant la resistència passiva dels que hauria gastat de realitzar el pagament de les reparacions a què ve obligada; i

Segon. — Que l'explotació mancomunada franco-belga resulta cada dia més productiva.

En l'actualitat, el president francès està disposat a reprendre les negociacions amb el Govern del Reich, sempre i quan aquest es decideixi a revocar les disposicions que donaren per resultat la implantació de la resistència passiva, puix el senyor Poincaré continua considerant aquest punt com a condició "sine quan non" per tornar a entaular negociacions.

Es considera, doncs, com a molt possible que el senyor Baldwin s'hagi rendit davant la lògica de l'argumentació del president del Consell francès.

Seria també de desitjar que fos comprès per Berlín la frase en la qual es fa constar que no hi ha cap diferència d'objectiu ni divergències de criteri, en cap qüestió, entre els Governs de París i Londres.

En el que es refereix a l'ocupació de la Ruhr, es considera com a possible el donar satisfacció a les preocupacions d'Anglaterra, la qual està disposada a adherir-se a l'ocupació, sempre i quan desaparegui la seva condició i el seu caràcter militars, si bé això no podrà ésser portat a cap sinó a mesura que Alemanya vagi executant el compliment de les seves obligacions.

Demés, se sollicitaria de la Gran Bretanya que prengués part en les negociacions que es poguessin entaular novament amb el Govern del Reich.

Tant als cercles francesos com en els britànics, s'adverteix una mútua impressió de satisfacció i de grat davant la creença que el nou contacte entre Poincaré i Baldwin pugui ésser pròleg de posteriors entrevistes i conferències.—Havas.

Rambouillet, 20.—El senyor Millerand ha conferenciat amb el cap del Govern anglès senyor Stanley Baldwin.

La conferència ha durat una hora i mitja, essent sumament afectuosa i cordial.—Havas.

MR. BALDWIN PER PARIS

París, 20.—El primer ministre anglès, Mr. Baldwin s'ha passejat aquest matí per París, efectuant algunes diligències de caràctet particular.

Aquesta tarda ha anat a acomiadar-se de M. Poincaré, durant l'entrevista cinc minuts escassament.

El primer ministre anglès marxarà demà el matí cap a Londres.—Radio.

LA PREMSA FRANCESA I L'ENTREVISTA BALDWIN - POINCARE

París, 20.—Els diaris consideren el fet que els senyors Baldwin i Poincaré hagin reconegut la lleal i estreta collaboració franco-britànica com una de les més primordials bases de la pau del món i creuen que és un esdeveniment de feliços auguris, així com que el resultat d'aquesta entrevista constitueix una pública consagració de l'èxit polític obtingut pel senyor Poincaré.

Algun diari, com el "Maia", fa observar (recordant les recents declaracions de lord Curzon menaçant França amb una acció separada) i el comunicat relatiu a l'entrevista dels presidents francès i britànic redactat per l'Ambaixada anglesa, que l'adhesió de la Gran Bretanya es produeix en el moment en què la població de la Ruhr es troba en vigílies d'abandonar la resistència passiva, confessa la seva impotència per continuar la lluita.

L'"Echo de Paris" diu que Anglaterra es resigna davant l'inevitable, admet la victòria obtinguda en aquesta ocasió per la política francesa i consent, mitjançant un comunicat particularment eloqüent, en ferir d'una manera definitiva el Reich, esvaint les seves últimes illusions.

Tots els diaris esperen que el canceller Stresemann comprendrà per fi la inutilitat de tots els maneigs que tendeixin a dividir els aliats i França com a últim argument per convèncer a determinats partits alemanys que encara són recalcitrants.—Havas.

LA POLITICA ESTRANGERA BRITANICA NO ES DETERMINARA FINS QUE S'HAGI CELEBRAT LA CONFERENCIA DE LA GRAN BRETANYA I ELS DOMINIS

Londres, 20. — Avui tornarà el Primer Ministre britànic, Mr. Baldwin, que ahir celebrà a París entrevistes amb el Cap del Govern francès i amb el President de la República.

El redactor diplomàtic del "Daily Telegraph", fa notar un cop més que la política estrangera britànica no serà determinada sinó en la propera conferència imperial de la Gran Bretanya i els dominis, que se celebrar a Londres el 8 d'octubre. — Radio.

PESSIMISME ALS CERCLES OFICIALS ANGLESOS PEL RESULTAT DE L'ENTREVISTA BALDWIN-POINCARE

Londres, 20. — En els cercles oficials regna un accentuat pessimisme sobre el resultat de l'entrevista entre Mr. Baldwin i Poincaré.

Ha aclarit personalitat política ha declarat aquesta tarda que el comunicat facilitat a la premsa no vol dir res, per tal com no se sabrà res fins al retorn de Baldwin i fins que s'hagi celebrat el Consell de Ministres. — Radio.

VAGA GENERAL DUES CENTIS DETENCIONS

Friburg en Bigsau, 20.—Ha estat proclamada la vaga general a aquesta població.

Amb aquest motiu s'han practicat dues centes detencions.

A Lorrach ha estat proclamat l'estat de siti.—Havas.

LA SITUACIÓ A BADEN

Berlín, 19.—El gabinet badense ha proclamat l'estat d'excepció en els districtes de Lorrach, Sabomeau, Schopfheim i Saekingen, on continuen es disturbis provocats per l'agitació comunista.

A Mannheim els comunistes han fet una crida a favor de la vaga general amb motiu dels incidents de Lorrach.—Radio.

NO S'HA CONCERTAT CAP NOVA ENTREVISTA

París, 20.—En contra del que diuen els periòdics britànics, no és cert que s'hagi concertat una nova entrevista entre els senyors Poincaré i Baldwin.—Radio.

UN ESTUDIANT ALEMANY CONDEMNAT A MORT

París, 20.—El Consell de revisió de l'exèrcit d'ocupació de la Ruhr ha ratificat la decisió del tribunal militar de Dusseldorf, condemnant a mort l'estudiant alemany Raben.—Radio.

CONSELL DE MINISTRES FRANCES :: POINCARE DONA COMPTE DE LA SEVA ENTREVISTA AMB Mr. BALDWIN

Rambouillet, 20. — A dos quarts d'onze començà el Consell de Ministres, sota la presidència del senyor Millerand.

El Consell acabà a les dotze quarenta cinc minuts.

El senyor Poincaré posà al corrent als seus col·legues de primer ministre anglès Mr. Baldwin.

El ministre de Treballs públ'entrevista celebrada amb el blics referí les seves impressions del viatge a la Ruhr. — Radio.

LA REVOLUCIO COMUNISTA A BULGARIA PREN PROPORCIONS INESPERADES

Londres, 20. — Les notícies procedents de Bulgària diuen que la revolució iniciada pels comunistes agraris pren proporcions inesperades.

S'estan entaulant aferrissats combats entre les tropes del Govern i els comunistes.

El resultat de's esmentats combats no és encara conegut.

A Sofia sembla que el Govern ha aconseguit dominar la situació.

En altres indrets les tropes del Govern han sofert importants derrotes.

A Radomik les tropes governamentals s'han retirat en desordre, deixant en poder dels comunistes importants materials de guerra.

A Rodovo i Karlovo les tropes del Govern han sofert importants derrotes.

A Rodowa els comunistes han establert un Govern provisional.

A Sofia s'ha operat una detenció en massa de comunistes.

A Sèrbia el moviment ha tingut fonda repercusió, temut-se que esdevinguin seriosos disturbis.—Radio.

TERRATREMOLS A PERSIA

Allahabad (India anglesa), 20 — Es tenen notícies que a la provincia de Khorassan (Pèrsia), s'ha registrat una violenta sotragada sísmica.

A aquestes hores encara no s'han rebut detalls. — Havas.

TERRIBLE INCENDI A CALIFORNIA :: LES FLAMES DEVOREN BOSCOS I CITUATS SENSERES

París, 20. — La premsa publica despatxos de San Francisco de Califòrnia donant compte de l'important incendi dels bosques de la comarca de Sonoma, que abraça tot el comtat del dit nom, i comença d'envair el comtat de Marina.

Han estat víctimes de les flames cinc ciutats de l'interior i diversos caserius.

Els habitants fugen aterrits, pujant a uns quants milers el nombre de persones sense estatge.

A Berkeley ha pogut dominar-se l'incendi.—Radio.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA MILITAR

EL SANATORI DE GÜRLIZ

Sortírem de Bilbao per la carretera de Palència, que voreja la via i davant dels nostres ulls anaren desfilant, com en ordre de batalla, les unitats de la marina mercant bilbaina, poderoses i fermes que han donat la volta al món. I a l'altra banda sorgiren les xemeneies fumejants dels Alts Forns, d'aquesta ciutat del ferro, imponent i estrepitosa, on es laboren i es transformen les entranyes de les serres bilbaines, d'aquelles muntanyes ondulants i d'aparència insignificant i que són, però, totes elles massisses de mineral.

Aquestes muntanyes, potser, són com el símbol de l'esperit del poble biscaí; també els bilbains guarden l'aparència amable i dúctil de les races èl·tiques (una amabilitat oberta i franca, que ens fa avergonyir una mica als de raça llatina) i en el fons tenen la duresa férrica de la seva voluntat i de la seva honradesa en el sentit absolut de la paraula.

Darrera nostre la ciutat de Bilbao s'anava embolcallant de boira. La ciutat bella i feinera que malgrat el fum de les xemeneies ha sabut ésser una ciutat aristocràtica.

Arribàrem al Sanatori de Gorliz el migdia. Poques vegades les ponderacions han resultat esquifides com aquesta vegada. Teníem notícia de la magnificència de l'edifici i de la seva sumptuositat en tots els aspectes; malgrat això, però, vàrem restar sorpresos. Les alabances eren mesquines.

El conjunt d'edificis ocupa el front d'una cala quasi tancada per dos penyals, que la converteixen en un port natural, on les ones arriben a la platja quietes i sumises.

Com a detall per demostrar l'esplendidesa de totes les instal·lacions cal esmentar que a fi d'allunyar de la platja en van a banyar-se i jugar els infants asilats, les aigües d'escorrialles i les aigües brutes, ha estat perforada la muntanya i així aquestes aigües van a dipositar-se fora de la badia, a la mar llibre.

Els edificis, ultra ésser de gran capacitat—si se'ns permeté la paraula gosaríem a dir excessiva—són ornats amb gran luxe; els marbres lluïxen severament al costat del brill estrident de les majòliques blanques i blaves, donant als edificis un to de confort i d'esplendidesa admirables.

Tot en ell ha estat escrupolosament estudiat. L'orientació clàssica ha estat modificada; adoptant una línia N.S. amb una llengera inclinació a l'Oest; la col·locació dels edificis ha estat a pocs metres de la platja equinoccial, amb el fi de gaudir de plè l'atmosfera marina i amb el fi d'evitar la invasió de les arenes (coneguda és la labor nefasta produïda per les arenes en alguns sanatoris com el de Berck, per exemple) han estat fetes importants obres de contenció i encara n'hi ha d'altres en projecte.

En fi, en aquesta institució s'ha fugit del precepte segull, per exemple, per Rollier a Leysin de "començar en petit per acabar en gran". Aquí s'ha començat a pensar i a obrar en gran. Per això no hi ha cap detall deficient ni esquifit.

Un dels detalls en s'ha estat més espiendid és en la construcció de grans solaris (obviant els defectes que en general presenten tots els sanatoris europeus, àdhuc els més moderns en aquest sentit, salvant alguns de Leysin i Berck) els quals s'hi ha afegit una gran explanada situada entre la mar i l'edifici principal i on poden ésser duts còmodament els llits dels malalets.

Es pot dir, doncs, que no es perd en aquest sanatori ni una hora de sol, puix hi ha solaris en totes direccions i de capacitat suficient per a tots els asilats.

El veritable sanatori està instal·lat a l'edifici principal, composat de dues ales laterals i un cos central, on funcionen els serveis tècnics i els administratius. Les ales laterals són per als malalts; la de la dreta per a nois i la de l'esquerra per a noies.

Una mica separat hi ha un llatzaret i un pavelló per a infecciosos. El llatzaret és utilitzat com a pavelló d'entrada; el nen que ve a instal·lar-se al sanatori passa la seva quarantena al llatzaret; així s'ha pogut evitar tota mena d'infecció en els asilats en els quatre anys que funciona la institució.

El pavelló de contagiosos està apartat de cara a la mar i cada box té doble comunicació, una al passadís intern de servei i un altre al balcó exterior; així les visites, sense penetrar a la cella, veuen i parlen amb el malaltet. Hi ha piscina de natació, observatori meteorològic i els serveis d'alimentació són muntats en edifici à part, amb cuines al vapor, d'una neteja admirable.

Els serveis tècnics no cal dir que estan a igual altura. Dos metges curen d'ells: el doctor Larrinaga i el doctor Goiri. Sembla, a primer cop d'ull, que evidentment dos metges solament siguin pocs per tal d'ordenar, dirigir i tractar a dos cents cinquanta malalts, però explicat el problema es veu perfectament factible. Els dos professors s'han muntat un servei subaltern tan admirable que tot rutlla sol: sembla mecànicament i a l'impuls d'una sola voluntat. Aquest és el seu més gran èxit, que els qualifica de mestres i ordenadors meravellosos.

Es practiquen sistemàticament els treballs de laboratori i les observacions rotgenològiques, amb el fi de completar les estadístiques, que es porten amb una gran ordenació.

Respecte a procediments tècnics, amb molt bon encert, són una mica eclèctics i han fugit de les pràctiques excessivament "enginxadores" d'En Clot i tampoc no han caigut en la "fòbia del guix" de Rollier.

Tenen muntat un servei de banats, on hi ha piscines, etc.

En fi, Gorliz és un model de sanatoris que honora els qui el dirigeixen, els que el fundàren i el poble que el sostè.

Caldria que els metges catalans i els governants hi anessin a aprendre i sentiríem, com hem sentit nosaltres, la rolor a les galtes al considerar quantes vides joves foren salvades si penséssim una mica més en aquests problemes, tan vitals i tan patriòtics.

Sortint de Gorliz travessàrem les muntanyes i les valls basques, belles i austeres, i ens detingueren un moment davant la seca del roure de Guernica, fort i sàpat com la raça d'Euzkadi.

En tornar a Bilbao sentírem —cal confessar-ho—una melangia, sentírem la melangia que vàrem sentir al visitar per primer cop Suissa: Allavors pensàrem: Qui pogués ésser suís! En tornar a Bilbao vàrem pensar: Qui pogués ésser euzkard! Sols ens resta agrair des d'aquestes planes coralment les atencions que tingueren amb nosaltres els bons companys doctors Goiri Aresg i Aixa, atencions que guardarem sempre com una penyora d'amistad infrangible.

Dr. Josep M. Girona

Els advocats de Bulgària

Ha passat un llarg temps, durant el qual els advocats búlgars no podien actuar de defensors davant de nombroses tribunes.

Les actives campanyes i les enèrgiques protestes dels Betrats búlgars per assolir una altra vegada els drets i privilegis que els foren arrabassats, han impulsat el ministro de la Justícia de Bulgària a dirigir als jutges del país una circular tendint a restablir immediatament el dret de defensa dels advocats i iniciant la necessitat que es reuneixi l'Assemblea Nacional per abolir la Llei que va suprimir aquell important dret dels nostrats.

MORT DE L'AS DE L'AVIACIO GREGA

París, 20.—Comuniquen d'Atenes als diaris d'aquesta, que l'as de l'aviació grega senyor Stavrapoulos, el executar un "looping" ha sofert un accident que li ha causat la mort. — Havas.

FINANCES I COMERÇ

COTITZACIONS DEL DIA 20 SETEMBRE DE 1923

BORSI MATI

	Obra	Alt	Baix	Tanc
Nord	4'	64'	6[illegible]	63'[illegible]
Alacant	63'60	63'60	[illegible]	[illegible]
Andalusos	[illegible]	51'	49'	[illegible]
Orenses	16'	16'	1[illegible]'80	15'9[illegible]
Mets				
Algodons				
F. C. Metrop.				

BORSI NIT

	Obra	Alt	Baix	Tanc
	6[illegible]	[illegible]0'	59'8[illegible]	6[illegible]
	59'[illegible]	59'8	55'4	5[illegible]'45
	[illegible]	1'[illegible]	51	5[illegible]'0
	1[illegible]	15	1[illegible]	13
	8[illegible]	59'	8[illegible]	[illegible]6'
	1[illegible]7			117'
	1[illegible]8'			158'

DIVISES ESTRANGERES

Francs	73'75
Suïssos	1[illegible]'15
Belgues	37'03
Lires	[illegible]'25
Lliures	3[illegible]'65
Dòlars	7'41
Marcs	0'0 031
Corones	0'0.[illegible]

BORSA DE MADRID

	Com.	fines	Prop.
Interiors	71' 5		
Amortitzable 4 %	8[illegible]		
Amortitzable 5 %	89'		
Exterior 4 %	7'30		
Banc d'Espanya	[illegible]81'		
Banc Esp. de Crédit			
Banc Esp. Rio Plata			
Tabacs	243'		
Sucres pref.			
Sucres ord.			
Cèdules			
Nords	315'		
Alacants			
Prorrats	44		
Lliures	[illegible]5'5[illegible]		

BORSA DE PARIS

Londres	767' [illegible]	75'95
Bàlgica	4	
Espanya	28'	278
Holanda	6 [illegible]'5	
Itàlia	5 0	7'83
Nova York	16 18	16'93
Portugal		
Suïssa	4'9 0	
Argentina	2[illegible]'	299'
Brasil		
Grècia		
Noruega	[illegible]7'7'	
Dinamarca	335'50	
Berlín	0 1[illegible]	
Viena	[illegible]	0'7'10
Praga	10 9	3'2403

CANVI DE L'OR

Monedes or Alfons	135'
" " Isabel	136'
" " unses	135'
" " petites	134'[illegible]0
" " francès	1[illegible]'
" " lliures	3[illegible]'
" " dòlars	[illegible]'10

SUCRES

Nova York	Tanca 19 setbre.
Setembre	4[illegible]'
Desembre	[illegible]72
Març	5[illegible]
Maig	5,2'

CAFES

Nova York	Tanca 19 setbre.
Setembre	[illegible]
Octubre	8 9
Desembre	8[illegible]
Març	6[illegible]
Maig	770'
Juliol	74[illegible]
Setembre	742'

BORSA TARDA

	Obra	Alt	Baix	Tanc
Nord	6 2[illegible]	[illegible]	60 00	[illegible]
Alacant	61'9[illegible]	6 [illegible]	59'90	63'
Andalusos	[illegible]	[illegible]	1'	51'
Orense	1 '95	15'90	15'4[illegible]	15'4
G. Metrop.	15[illegible]			1[illegible]
F. C. Metrop.	164'			164'
Cáceres V.	34'	34'	33'50	33'50
Automòbils	9[illegible]			9[illegible]
Algodons	118'50			1[illegible]'50
C. Docks	1[illegible]			1[illegible]
Colonial	67'			67'

BORSA DE LONDRES

Cèdules argentines	3750	Argentina	4018
Exterior	6750	Montevideo	3987
França	77225	Xile	3570
Nova York	45437	Berlín	575.000,000
Espanya	33525	Copenhague	25105
Suïssa	25675	Yokohama	2112
Holanda	11557	Bèlgica	02025
Itàlia	10118	Noruega	28275
Suècia	17115		
Portugal	212		

MERCAT DE COTONS

Cotitzacions del dia 20 de setembre de 1923

NEW YORK	Disp.	Octu.	Dbre.	Gener	Març	Maig	Juliol
Tanca anterior		29'00	29'04	2[illegible]'60	28'85		
Obertura		[illegible]	[illegible]	28 70	28'70		
Secon telegrama		29'65	29'[illegible]	28 69	28 8[illegible]		
Tanca							

LIVERPOOL							
Tanca anterior							
Obertura		1[illegible]'80		15'81	15'87	15'40	15'98
Secon telegrama		15'43		15 81	15'87	15'86	14 7
Tanca		[illegible]		15'87	15'64	15'41	15'91

New Orleans							
Tanca anterior	19'25	18'75	23'20				
Obertura							
Secon telegrama							
Tanca							

LA BORSA

Inútil és avui connotar canvis i comparacions. La Borsa d'especulació no ha pogut sostenir el to de serenitat que per tantes sessions ha intentat prendre, sentint-se estranya a la conxorxa que ha iniciat tot això.

Sempre hi ha el perill, quan les situacions d'interessos s'allarguen massa i quan es posa insistentment a prova la sensibilitat, de caure en el desgavell.

El desgavell de canvis no cal amagar que ha estat avui en el nostre mercat

Degut a la falida d'un dels nous corredors, la sessió del Mercat Lliure, de dos quarts de cinc a les cinc de la tarda, ha estat perllongada per la Junta fins a les sis per donar lloc a les liquidacions de les operacions del fallit: operacions que, per la seva quantia, com a creades i agegantades en aquest darrer temps en què es variacions insignificants envalentonaren els inexperts, han pertorbat els canvis l'astimosament i han produït expectació.

Avui, dones, a les sis de la tarda—hora excepcional—es cotitzà: Nords a 60; Alacants a 59.45; Andalusos a 51.20; Orenses a 13; Airúes de Barcelona a 117; Metropolità Transversal a 158, i Autòmnibus a 86.

Què passarà? Es pregunta tothom

El desgavell, amb l'exigència dels nous reguladors obligats, arrossegarà altres víctimes?

El dia de demà ho dirà

Cal, però, recordar de la història bursàtil un sens fi de l'quidacions desastroses que han portat, imminentment, la normalitat necessària.

Aquest resultat és cosa de desitjar.

El timó de la nau bursàtil no resta pas desemparat.

R. Surinyac Senties.

20 setembre 1923

VALORS QUE ES COTITZEN A LA BORSA DE BARCELONA I NO ESTAN ENCARA INCLOSOS A LA COTITZACIO OFICIAL

	Antr	Cort
Tracción 7% 1921	101'73	[illegible]'25
Tracción preferents	11[illegible]	115'
C. E. Colonització 6%	'01'50	
Foment O. C. 6%	[illegible]	95'50
Bons Exposició 6%	59'1[illegible]	59
F. Catalunya 6%	10[illegible]	
F. Cremallera 6%	100'	'00'
S. A. Güell 6%	94'	94'
M. Potassa Sòria 7%	1[illegible]	
G. Metrop. 6%		8[illegible]50
G. T. Barcelona 6%		
Hotel Ritz 7%	93'	
Ajuntament Sevilla 6%	94'	95'
Prod. s Pirelli 6%	[illegible]	[illegible]
Gallo. Electricitat 6%	9[illegible]	97'50
Unió E. de Catalunya	94'	94'

Obsequi de la Societat "Nestlé"

Contra remesa de 25 etiquetes de les que van enganxades en el pot de la Farina Lactejada Nestlé, es regalarà una preciosa nina i un bón numerat per al sorteig d'una nina de gran tamany. Aquest sorteig s'efectuarà entre cada cent participants.

Les etiquetes poden presentar-se a les oficines de la SOCIETAT NESTLE, Granvia Layetana, 41, Barcelona.

Fills de F. Mas Sardà
Banca - Canvi - Valors - Cupons
20, Rambla del Centre, 20
—O—
Teléfon, 1430 A.

Claves i C.ª, S. en C.ª
BANCA, CANVI, VALORS
Rambla del Centre, núm. 8

GALINA de cera i de gallina. Aliment poderós per a persones delicades. E. Martignole, Escudellers, 10

Banca Marsans
Valors - Cupons - Giros - Canvi - Cofres - Viatges
Barcelona - Rambla Canaletes, 2 i 4

Queda oberta la negociació dels cupons vanciment 1 d'octubre vinent

Mentres el seu líquid import ens sigui conegut

Direcció telegràfica Apartat de Correus, núm. 1
Marsansbank Telèfons números 4530 A. 4531 A. 4532 A.

Sucursal a Madrid: Avinguda del Conde de Peñalver, 18

GRAN BALNEARI VICHY CATALA
CALDES DE MALAVELLA (PROVINCIA DE GIRONA)
TEMPORADA: de primer de Maig a 30 d'octubre
Malalties del aparell digestiu.- Artritisme en ses múltiples manifestacions. - Diabetis - Glucosúria
Establiment de primer ordre, vestat de frondosos parcs. Habitacions grans, còmodes i ventilades. Menjadors i café grandiosos. Salons espléndits i elegants, per a festes i atraccions. Capella mol formosa. Il·luminació elèctrica. Camp per a tennis i altres deports. Garatge. Telèfon.
ADMINISTRACIO: RAMBLA DE LES FLORS, 18, ENTRESOL.
Institut Quirúrgic: Directors, els doctors Emili Moragas, Sixte Pérez, Girona, 24, principal, segona

Exposició Internacional del Moble
PARC DE MONTJUICH
DIUMENGE, 23, NIT :: VIGILIA DE LA MERCÈ
GRAN REVETLLA
A les nou: Sopar a l'americana al saló de Trillatge
Selecte programa de balls moderns. Tzigans
(Demaneu les taules amb antelació)
A les deu: Balls als jardins
A les onze: Gran castell de focs artificials
Entrada UNA PESSETA

Dr. BREMON ha tornat a encarregar-se del despatx. RAIGS X. De 5 a 2/4 de set. Bruch, n.º 46

A través del guant

la mà, perfumada per l'ús del Sabó Heno de Pravia, exhala l'intens i persistent aroma característic d'aquest sabó de tocador. El Sabó Heno de Pravia perfuma delitosament les mans que l'usen i aquestes comuniquen als guants el seu perfum, que permet apreciar la distinció i el gust refinat de la seva mestressa.

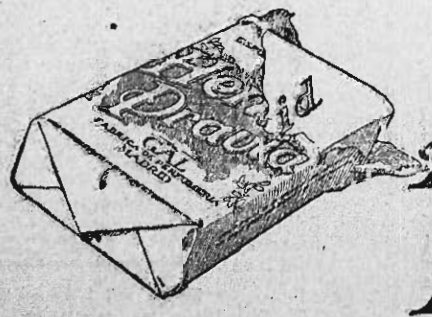

Heno de Pravia

Es un sabó pur, sense barreges ni adulteracions de cap mena. El seu inconfundible perfum es manté tan intens al final com al principi de la pastilla. Si vostè compra una caixa de tres pastilles, observarà, en consumir la tercera, que amb el temps ha millorat en duresa i fragància. El veredicte del públic és unànim en reconèixer aquestes bones qualitats

1'50 ptes. pastilla

Demani-ho a les perfumeries i droguerie. - Perfumeria Gal. - Madrid

MOBLES
J LÓPEZ
GRANS EXISTENCIES
PREUS BARATISSIMS
44 - CARME - 44
(Davant l'Hospital)

GASETA LOCAL

El Grup Excursionista "Terra Endins", celebrarà el proper dissabte, dia 22, una visita col·lectiva a l'Observatori Fabra.

Punt de reunió, 21'15, davant el Metropolitan Hotel.

Treballant en una casa en construcció del carrer del Dos de Maig, Francesc Tomàs Sànchez es trencà la clavicula dreta.

Tapioques i Purés FIGUERAS
sont els millors del món

El vinent diumenge, dia 23, al matí, se celebrarà, al local del "Foment Martinenc" (Provença, 587), una selecta audició de sardanes a càrrec de la cobla "La Principal", de Sta. Coloma de Farnés.

GABE i peus de metall. Elegants models. Última novetat. Llorens Gns. Rambla de les Flors, 30

Fa alguns dies que uns timadors, falsificant vals d'entrega de gèneres, avalats amb un segell de l'adroguería d'En Bonaventura Falera, de la Ronda de Sant Pau, es dediquen a fer-se entregar gèneres en diferents establiments.

Darrerament ha estat víctima d'aquests timadors el fabricant de licors senyor Ferran Gispert, del carrer de Sant Doménec del Call, núm. 11, el qual entregà quatre caixes d'ampolles de xampany, quatre d'anís, quatre de rom contra un d'aquests vals falsos.

El senyor Gispert denuncià el fet al jutjat.

Indio Rosa
és el millor paper de fumar.

Treballant a les obres del Metropolità, en el pont que fa xonfrà als carrers Consell de Cent i Creu Coberta, Jesús Ibarra Arial es trencà el dit gros del peu dret. Fou curat al dispensari d'Hostafrancs.

"QUIMERA DE ORO" — Sabó de moda "MARYCEL"

Han ingressat darrerament a la Caixa de Pensions, les següents quantitats, per al Pavelló de nens dels Pomells de Joventut:

P. de Joventut de la Granada, 35 pessetes; P. de Joventut de Caldes de Montbuy, 200; P. de Joventut de Cornellà de la Verge, 200; P. de Joventut Aires de Muntanya, 538; P. de Joventut Estel de Sta. Eulàlia, 77; P. de Joventut Nostra Dona de l'Alba, 100; P. de Joventut de la Santa Creu, 50; P. de Joventut d'Igualada, 100; P. de Joventut de Cornella de Llobregat, 1,625; P. de Joventut de Masnou, 100; P. de Joventut La Santa Cova, 50; P. de Joventut Flors de Puresa i Escolanets de la Moreneta, 100.

RESTAURANT ROYAL
Saló de Te
cada dia te dansant de 5 a 2/4 de 8, i dinar a l'americana, de 9 a 11.

Podeu comprar calçat completament de franc. Espléndid Bazar. 71, Salmerón, 71

En l'últim consell general de socis del "Esbart de Dansaires de l'Orfeó de Sants", fou elegit el següent Consell directiu:

President, Benvingut Blanguès; vice-president, Andreu Tudan; secretari, Francesc Noguer; caixer, Ramon Ferré; comptador, Joaquim Prades; vocals: Enric Espert, Josep Aragonès, i socials delegats del ros dansaire, Félix Boada i Ramon Castells, quedant encarregat de la direcció artística En Salvador Baldetey.

OFICIES DE BANOVA UNIO 6

Han estat sollicitats els següents permisos per a la instal·lació d'aparells industrials:

Tomàs Arandes, un electromotor, Roger de Flor, 318; S. A. Representacions Portusach, un electromotor, Sta. Teresa, 10; Josep Tarrés i Falls, S. C., substitució de diferents motors i electromotors, Nilndumat, 160; Bellosta, Roca i Cia., un generador de vapor, PuPars, 176; Lionel Campà, un electromotor, Perill, 10, bis; Josep Castells, una forja i un electromotor, Fivestral, 8; Francesc Coma, diferents aparells industrials, Ausiàs Marc, 74; Llorenç Cordina dos electromotors, Francesc Giner, 44; Joan Ramon, un electromotor, Miquel Angel, 53.

ICOLEGIALS
CAPES
IMPERMEABLES
SUPERIORS
CASA ROSICH
Ronda de Sant Pere, 7
Plaça de Sta. Anna, 9
Tapineria, 33
Hules e Impermeables Rosich, S. A.
BARCELONA

Tons Xocolates Bombons

CRONICA SOCIAL

EL CONFLICTE TEATRAL

Davant la resolució de les empreses de mantenir tancats els teatres, sembla que el Sindicat Musical ha fet saber que està disposat a acceptar la rebaixa de l'augment de 50 per cent per percebien els músics, si l'espectacle acabava més tard de l'hora convinguda. En lloc del 50 ofereixen cobrar el 25 per 100.

Amb referència a les plantilles dels teatres, diuen que acceptarien que fossin establerts per la Societat d'Autors de Madrid. I, finalment, la base respecte a l'hora i mitja de descans entre la funció de tarda i la de la nit, els diumenges i dies festius, sembla que si hom entrés en conversació amb les empreses podria arribar-se a un acord.

El president del Sindicat d'Actors ha convocat la Junta directiva de l'esmentada entitat per tractar de l'estat del conflicte creat a algunes empreses de teatres pel plet que sostenen amb el Sindicat Musical de Catalunya i per donar compte de les impressions que porten els representants de la Federació Regional del Teatre que anaren a Madrid darrerament i parlaren del conflicte amb els representants de la Societat d'Autors.

EL GENERAL ARLEGUI A BARCELONA

Es esperat un dia d'aquests l'ex-cap superior de policia, general Arlegui, el qual, segons sembla, té el propòsit de passar una temporada a Barcelona.

ALS CAMBRERS

L'Associació Professional de Cambrers de Barcelona prega a tots els seus associats que assisteixin a l'Assemblea general extraordinària que es farà el dia 21 del corrent, divendres, a les onze de la vetlla, al seu local social (carrer de Ponent, 64, principal), amb el següent ordre del dia:

Aprovació de l'acta passada.

Aprovació d'un projecte presentat pel Consell Directiu de caràcter econòmic.

La campanya moralitzadora

MORFINA I COCAINA

La policia va practicar un registre al carrer de Cristina, núm. 8, primer, trobant-hi un dipòsit de substàncies tòxiques, havent-se apoderat de 6 caixes de cocaïna, de 25 flascons cada una; de 33 flascons de morfina, de 38 grams cada un; de 38 flascons de morfina, de 50 grams cada un, i de 5 paquets de morfina, de 8 flascons cada un.

Tot plegat es calcula d'un valor de 6,000 a 8,000 pessetes. Les drogues seran repartides entre els hospitals, si es comprova que són bones.

Fou detingut l'amo del pis, el qual es diu Antoni Mayolic Totusau. Al pis hi havia també un company seu, el qual se llançà escales avall, aconseguint fugir.

El Mayolic ha declarat que les drogues li havien estat venudes per Joan Cabré, dependent del laboratori de Josep M. Tarrés, del carrer de Viladomat, 160. Han estat detinguts.

EL JOC I LA PORNOGRAFIA

Ha estat posada una multa de 500 pessetes a la Societat de Carreres de Cavalls i una altra de 500 pessetes a la propietària d'un café del carrer de la Creu Coberta, 56, per jugar als prohibits.

S'han imposat també dues multes de 500 pessetes i dues de 100 pessetes a altres tants empresaris i artistes de music-hall per actes immorals.

Finalment s'ha imposat 22 multes de 500 pessetes cada una a altres tantes mestresses de cases de prostitució.

El governador ha ordenat a la policia que practiqui una inspecció als quioscos i s'apoderi de tots els llibres pornogràfics.

També ha ordenat registres a cases que se simulen agències i que no són sinó cases de compromisos.

LA SEGURETAT ALS ESPECTACLES

El governador, atenent la indicació feta des d'un diari, respecte a la seguretat dels locals destinats a espectacles públics, s'ha informat que la Junta Consultiva de Teatres hà vingut practicant visites d'inspecció, com a resultat de les quals foren ordenades les reformes que es consideraven més urgents i necessàries, especialment en relació amb el servei d'incendis, assenyalant terminis que ja han acabat gairebé tots. Per aquesta causa prevé a totes les empreses que en el cas de no haver-les executades ho facin sense cap dilació, en la intelligència que en la propera sessió que celebri la Junta Consultiva i Inspectora de Teatres, que tindrà lloc el primer dimecres del pròxim octubre, proposarà que faci les visites de comprovació, adoptant en tot cas els acords precisos, sense cap consideració.

DONES EXPULSADES

Reclamades pel Govern francès han facilitat passaports a les menors franceses Carme Dubois, Joana Lafontaine i Maria Marthe, les quals estaven detingudes amb motiu d'haver-se descobert alguns negocis en el tràfic de dones.

CRONICA de CULTURA

ESCOLA SUPERIOR DELS BELLS OFICIS

Durant el dies 20 a 29 del que som, de cinc a set de la tarda, queda oberta la matrícula per al curs especial de "Laques" de l'any escolar 1923-24, a la secretaria d'aquesta Escola, Urgell, 187.

L'import de la matrícula és de 75 pessetes. Per la naturalesa particular d'aquest ensenyament, la inscripció queda reduïda a un nombre limitat de places.

Durant els mateixos dies i hores resta oberta en la pròpia secretaria la matrícula per a les Arts de la Fusta, Arts de la Terra, Arts del Jardí i Tapisseria.

L'ESTUDI DELS NUVOLS

Per acord de la Comissió internacional per a l'estudi dels núvols, s'ha establert una nova setmana de fotografies sinòptiques, que comprendrà del dia 24 de setembre fins al primer d'octubre.

L'èxit assolit en la setmana d'assaig del mes de gener (uns 3.000 clixés en curs d'estudi), fa suposar-ne un de més complet en la setmana final del mes actual.

Al Servei Meteorològic de Catalunya, Urgell, 187, seran facilitades totes les instruccions per collaborar en aquest treball.

Les fotografies o mesures obtingudes a Catalunya i remeses a l'esmentat Servei, seran enviades, formant conjunt, al senyor President de la Comissió internacional abans esmentada, celebrant-se abans una reunió dels que hagin pres part en aquest treball per fer un canvi d'impressions de caràcter íntim.

L'ATENEU ENCICLOPEDIC POPULAR

Segueix oberta a l'Ateneu Enciclopèdic Popular la matrícula per a les classes de Curs preparatori, Aritmètica, Càlcul mercantil, Gramàtica castellana, Gramàtica catalana, Teneduria, Francès, Anglès, Taquigrafia, Mecanografia, Lectura artística, Piano i Solfeig, Esperanto i Cultura física, les qual començaran el 1 d'octubre. Per a detalls i inscripcions a la Secretaria de l'Ateneu (Carme, 30), tots els dies feiners, de nou a onze de la nit.

LA "JOVE ATLANTIDA"

El proper diumenge, dia 23, els adherents a Sabadell a l'Institució Catalana de Cultura Integral "Jove Atlàntida", faran una visita al Museu d'Art i Reproduccions de la nostra ciutat. Queden convidats tots els socis, simpatitzants i grups de Barcelona. Lloc de reunió: davant l'estació dels Ferrocarrils de Catalunya, a les nou del matí.

D'ESPORTS

FUTBOL

EL FÜRTH A BARCELONA

La construcció de l'onze que ha d'oposar el S. V. Fürth al del Futbol Club Barcelona en els partits que han de celebrar-se els 23 i 24, al camp de Les Corts, permet que s'auguri l'alta importància esportiva que revestiran aquests encontres.

Vuit internacionals d'alta categoria el valor dels quals ja quedà constatat en els partits que jugaren l'any passat a Barcelona, hi ha en l'equip del Fürth.

Wolff ha pres possessió del lloc de Lohrmann, porter nacional d'Alemanya, que es trasllada a Viena. Encara que el porter actual no hagi pogut obtenir les facultats del seu antecessor, és considerat com un dels millors porters d'Alemanya.

Mueller i Wellhoefer: Formen actualment la millor parella de defenses alemanys i en diferents ocasions s'han distingit en la selecció del seu país.

Hagen és el millor mig d'Alemanya, disposant d'una tàctica esplèndida. També forma part de la selecció nacional.

Lang és un dels millors mig centres d'Alemanya. Es també internacional.

Kleinlein: L'exterior esquerre que juga des de fa dos anys de mig esquerre.

Aüer: Extrem esquerre; el més jove de l'equip. Es molt ràpid i té bon xut.

Asherl, Seiderer i Franz: Es el millor trio interior d'Alemanya. Tots tres són internacionals.

Hoeger: Extrem dret, també internacional.

UNIO ESPORTIVA DE SANS F. C. BADALONA

Per al proper dilluns, dia 24, festivitat de la Mercè, tenen concertat aquests dos clubs un partit entre els seus primers equips, que jugaran al camp de la Unió.

Els últims resultats assolits pel Futbol Club Badalona, jugant amb equips de superior categoria i que l'han collocat a tan envejable alçària ens fa suposar que es presentarà al camp de la Unió disposats a sortir vencedors.

Això, junt amb l'esplèndida forma demostrada pels unionistes en els seus darrers partits, fan preveure un excellent encontre.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA MILITAR

ELS ESTATS BALTICS

—::—

Continuen els accidents navals
Topada de dos navilis de guerra nordamericans

—::—

Washington, 20.—Entre un cuirassat i un contratorpediner nordamericans s'ha produït una topada, resultant fortament avariat aquest darrer. —Havas.

M. COOLIDGE REBRA LA VISITA DE LLOYD GEORGE

Nova York, 19.—Comuniquen de Washington que el president Coolidge es proposa rebre a Mr. Lloyd George a la Casa Blanca quan vingui als Estats Units.—Radio.

EXTREM ORIENT

—::—

El terratrèmol del Japó ha destruït el dos i mig per cent de la riquesa total del país

—::—

Nova York, 20.—Comuniquen de Toquio que la Comissió de pèrits encarregada de calcular les pèrdues ocasionades per la catàstrofe sísmica, ha acabat ja els seus treballs evaluant les pèrdues totals en 1,865 milions de yens, o sigui el dos i mig per cent de la riquesa total de la nació.—Radio.

EL GOVERN JAPONES EMETRA UN EMPRESTIT PER A LA RECONSTRUCCIO DE LES REGIONS DEVASTADES

Toquio, 20.—El Govern japonès ha decidit emetre un emprèstit de mil milions de dòlars per a la reconstrucció de les regions devastades pels terratrèmols.—Radio.

ELS PIRATES XINESOS CAPTUREN UN VAIXELL JAPONES

Pequin, 20.—Al port de Fu-Txeu una partida de xinesos ha atacat un vaixell japonès, fent alguns presoners, els quals només tornaran contra un fort rescat.—Havas

CICLISME

LA CURSA DE VINT-I-QUATRE HORES DE BADALONA

A causa de dificultats sorgides per part del contractista encarregat de la reforma del paviment del Velòdrom badaloní, els organitzadors d'aquesta cursa s'han vist obligats a ajornar la seva celebració per als dies 17 i 18 de novembre.

Aquest ajornament, en lloc de perjudicar el bon èxit de la cursa, creiem serà en benefici, ja que permetrà de reunir un nombre d'equips més formidable encara del que s'esperava.

Els germans Narcy, que ja havien manifestat la impossibilitat de poder venir els dies 29 i 30 d'aquest mes, per tenir un altre compromís signat, seran així segurs participants.

També En Josep Saura, actual campió d'Espanya, ha telegrafiat que es podia comptar amb ell, el qual representa un valuós element.

Demés, celebrant-se el dia 11 de novembre el Campionat d'Espanya de fons (carretera), que indubtablement reunirà els millors corredors de la Península, fa esperar que algun d'ells voldrà prendre-hi part i, per tant, donaran més relleu a la cursa.

EXCURSIONISME

El Grup Excursionista "Maraton" farà els dies 23 i 24 del corrent una excursió a Les Guilleries, sota el següent itinerari:

Torelló, Santuari de Bellmunt, Ermita de Sant Bartomeu, Pla Traver, Puigsacalm, Font Tornadissa, Coll de Bracons, Ruig dels Llops, Santuaris de Santa Magdalena i de les Olletes, Sant Privat i Olot.

Sortida: Estació del Nord, a les 5'40.

EL FAMOS ONZE DEL

S. V. FURTH

jugarà els dies 23 i 24, al

Camp de Les Corts

contra el

F. C. Barcelona

a les 4 de la tarda

Del F. C. Barcelona

ABONAMENT

Els carnets d'abonament corresponents als partits que deuran disputar-se els dies 23, 24, 29 i 30 dels corrents podran ésser retirats de les oficines del Club fins a les 8 del vespre del vinent dissabte, dia 22.

Els que no reclamin els carnets en el termini indicat, s'entendrà que hi renuncien.

EL PROXIM ORIENT

Ha esclatat una important revolució agro-comunista a Bulgària

LES SUBLEVATS DERROTEN LES TROPES DEL GOVERN I S'APODEREN D'ALGUNES CIUTATS

El conflicte italo-grec i La cerimonia de reparacions a Falera

Londres, 20.—Els diaris d'aquesta capital diuen que, segons notícies de Sofia, sembla que sumen ja diversos centenars els morts que han resultat de les collisions sostingudes en diverses ocasions entre els comunistes agraris i les tropes del Govern búlgar.

Aquestes últimes han estat derrotades en alguns indrets, però continuen tenint superioritat a Sofia.—Havas.

Londres, 20.—S'ha rebut un telegrama de Sofia dient que els comunistes agraris han ocupat la població de Racomir.—Havas.

París, 20. — Comuniquen de Belgrad a "Le Matin" que uns pagesos membres del partit agrari, ajudats pels comunistes, s'han sublevat en nombrosos departaments del Nord de Bulgària.

Sembla que aquesta sublevació ha pres característes de veritable revolució a les immediacions de Tirnovo i Sliven.

Segons rumors, en nombroses ciutats de Bulgària ha estat proclamat l'estat de siti.—Havas.

ITALIA I GRECIA

LA CERIMONIA DEL PORT DE FALERA

L'ESQUADRA HELLENICA RET HONORS A LES ALIADES

Atenes, 20.—S'han celebrat a la Catedral solemnes honres fúnebres en sufragi de la missió italiana assassinada a Janina. Assistiren a la cerimònia el Govern grec en ple, i el cos diplomàtic. Mentre se celebrava la funció religiosa, entraren al port de Falera les esquadres una per la flota grega, amb vint-i-una canonades.

Un xic després d'acabada la cerimònia, sortiren del port les esquadres estrangeres, essent novament saludades per les forces navals gregues.—Havas.

Roma, 20. — Comuniquen de Falera interessants detalls relatius a l'entrada en aquest port dels vaixells aliats amb motiu de la cerimònia fúnebre que simultàniament se celebrava per l'ànima dels delegats aliats assassinats a Janina.

L'esquadra italiana, comandada per l'almirall Solari, i els creuers "Mulhouse" i "Comus", francès i britànic, respectivament, entraren al port. Tots ancoraren a la badia, davant l'esquadra hellènica, que estava formada en línia, en mig d'una fonda emoció per part de la flota italiana.

La flota grega els féu els honors estipulats, saludant-les amb salves de vint-i-una canonada, al mateix temps que s'hissava la bandera italiana en el vaixell almirall d'aquest darrer país. La multitud, que presenciava l'acte, manifestava un religiós respecte.

Després que foren retuts els honors al vaixell italià per part de l'esquadra grega, als cuirassats "Mulhouse" i "Comus" s'hissaren també les banderes francesa i britànica, essent també saludades amb salves de vint-i-una canonades.

A dos quarts d'onze se celebrà una missa de Requiem a bord del vaixell almirall italià, oficiant monsenyor Gallucci, capellà major de la flota italiana.

Immediatament que es tingueren notícies d'haver-se acabat la cerimònia fúnebre, que simultàniament se celebrava a Atenes, els vaixells italians contestaren amb salves a les que primerament se'ls havien tributat i aixecaren àncores, disposant-se per tornar al seu país.

Entre la tripulació dels vaixells italians regnava gran entusiasme.—Havas.

LA SOCIETAT DE NACIONS DONA PER ACABAT L'INCIDENT ITALO-GREC

Ginebra, 20.—El Consell de la Societat de Nacions ha donat per acabat definitivament l'incident italo-grec.

Ara s'ha adoptat l'acord de procedir, amb l'ajut de pèrits juristes, a l'estudi detingut i profund de les qüestions d'interpretació als poders del Consell i altres qüestions de dret internacional.—Havas.

ITALIA I IUGOSLAVIA

LA QUESTIO DE FIUME CAP A UNA SOLUCIO

Roma, 20. — A la ciutat de Fiume regna absoluta tranquillitat.

La població roman encalmada i està confiada, havent rebut amb satisfacció i entusiasme l'acord del Govern italià. S'ha dispensat a més una acollida afectuosa al nou governador, general Giardino.

L'opinió es mostra convençuda a Itàlia que la nova fase de les negociacions entre Itàlia i Iugoslàvia ha de conduir finalment a la solució del problema de Fiume.

L'actitud de Belgrad confirma aquesta creença, així com la que observen França i Anglaterra, que han inspirat llur línia de conducta en un lleial desinteràs.—Havas.

NEGOCIACIONS DIRECTES ENTRE ITALIA I IUGOSLAVIA

Belgrad, 20.—En els cercles polítics ben informats s'assegura que des de fa cinc dies s'han entaulat engociacions directes amb Itàlia amb l'objecte d'arribar a un arranjament en la qüestió de Fiume i del mar Adriàtic.

En les esmentades negociacions s'ha establert ja el pla sobre el qual ha de constituir-se l'acord que comprendrà diferents punts.

El Govern iugoslau s'ha mostrat disposat a cedir a Itàlia la sobirania completa sobre Fiume i la seva zona i hinterland, a condició que sigui cedit a Iugoslàvia el petit port de Baros que judica aquesta nació indispensable per al seu comerç.

Es procedirà a la revisió de la línia de la frontera italo-iugoslava, fent-se en aquest sentit concessions a Iugoslàvia en la part d'Eslovènia. Es concedirà a Iugoslàvia una zona franca a la regió de Fiume amb l'objecte de poder-la utilitzar com a desembocadura del seu comerç a l'Adriàtic.

Ambdues nacions procediran a ràpides negociacions per establir un tractat de comerç que proporcioni més gran intensitat a les relacions mercantils entre tots dos països.

Per últim s'establirà un tractat polític militar les clàusules del qual seran secretes, però que estarà basat en el domini d'Itàlia i Iugoslàvia als Balkans i a les traves imposades per Itàlia a Iugoslàvia per tal que aquesta nació no pugui dominar militarment a l'Adriàtic.—Radio.

SEGONS UNA NOTA OFICIOSA, LES NOTICIES DE L'ARRANJAMENT DE LA QUESTIO DE FIUME SON PREMATURES

Roma, 20.—Ha estat facilitada a la Premsa una nota oficiosa en la qual es declara que les notícies publicades per la Premsa italiana i part de l'estrangera sobre un pròxim arranjament de la qüestió de Fiume són prematures.—Radio.

EL "TIMES" I EL GOVERNADOR MILITAR DE FIUME

Londres, 20.—Diu el "Times" que la designació d'un general italià per ocupar el Govern militar de Fiume ha estat acollida a Londres amb sorpresa, amb més motiu perquè els representants de les grans potències no n'aan estat informats.

Segons el Tractat de Rapallo de novembre de 1920, Fiume és una ciutat independent sota l'ègida de la Societat de les Nacions i el seu Estatut no ha estat modificat pel Tractat de Santa Margherita signat per Mussolini.

L'ocupació pel general Giardino és temporal, segons afirma Roma i està feta en interès del poble i més especialment dels habitants iugoslaus. No es tracta doncs d'anexió, diu el "Times" i lluny de constituir un acte d'hostilitat contra Iugoslàvia les relacions diplomàtiques amb aquesta no s'han interromput.—Radio.

ELS COMUNISTES BULGARS ATAQUEN ELS QUARTERS I COMISSARIES DE POLICIA

Sofia, 20. — Els comunistes de les ciutats de Starazagora, Norazagora, Tchirpan i altres poblets de la mateixa regió, han atacat els quarters i les Comissaries de Policia, amb el propòsit de posar en llibertat a llurs companys detinguts fa deu dies.

Les tropes dispersaren els comunistes, causant-los un nombre de baixes no especificat encara.

Solament se sap que a Starazagora resultaren morts sis comunistes i ferits altres sis, així com un soldat i un paisà. — Havas.

D'IRLANDA

—::—

Obertura de la Dail-Eireann
Mr. Cosgrave reelegit President de l'Estat Lliure

—::—

Dublín, 20.—El Parlament irlandès ha celebrat la seva sessió inaugural sense registrar-se incidents.

A aquesta sessió no hi han assistit quaranta quatre diputats republicans, dels quals trenta tres encara es troben presos per haver-se negat tots ells a prestar jurament de fidelitat a la Corona.—Havas.

Dublín, 20.—El senyor Cosgrave ha estat reelegit president de l'Estat Lliure d'Irlanda.—Havas.

DE TANGER

—::—

A darrers de mes se celebrarà a Londres una nova conferència anglo-franco-espanyola

—::—

oLndres, 20. — L'Agència Reuter diu saber que els tècnics britànic, francès i espanyol es reuniran a últims de l'actual mes de setembre a Londres, exposant aleshores la posició de llurs respectius Governs en ço que és referent a la qüestió de l'Estatut de Tànger. — Havas.

DESMENTINT L'INCIDENT ENTRE EL RESIDENT FRANCES I EL SOLDA DEL MARROC

París, 20. — Ja no cal desmentir la notícia, la inexactitud de la qual no té en compte els límits de la verosemblança, que publicà un periòdic de Sant Sebastià i recollí la majoria dels periòdics espanyols, relativa a un fantàstic despatx de Larraix, segons el qual el Soldà Muley Jussuf havia tingut una viva discussió amb el Resident francès respecte de la qüestió de Tànger. — Havas.

EL COP D'ESTAT MILITAR

EL SENYOR ALBA A BRUSSELLES

Brusel.les, 2.—Ahir arribà a aquesta capital l'ex-ministre d'Estat espanyol Jaume Alba, fent una visita de cortesia a l'ambaixador d'Espanya en aquesta capital.—Havas.

Brusselles, 20.—El diari "Le Peuple" diu que l'ex-ministre espanyol senyor Alba no ha volgut fer cap declaració als periodistes, i solament ha rebut, a títol de simple amistat, els senyors Jaspar i Casanova.

Sembla que el senyor Alba es proposa marxar a Suissa aviat.—Havas.

L'ALBA CONFOS AMB EL DUC D'ALBA

Roma, 20.—El diari "Il Popolo" publica un despatx del seu corresponsal a Florència, segons el qual el personatge espanyol que arribà en aquella capital fou el Duc d'Alba i no l'ex-ministre d'Estat senyor Alba, com per confusió de noms es digué en un principi.—Havas.

EL "THE TIMES" I EL COP D'ESTAT ESPANYOL

Londres, 20.—El "The Times" dedica el seu article editorial d'avui al pronunciament militar espanyol.

Diu l'esmentat periòdic que la situació encara és dubtosa i que fins passat un quant temps no quedarà aclarida.

La majoria intellectual espanyola no desitja la revolució.

Tenim confiança en què el conservadurisme i el sentit comú del qual ha donat mostres sempre Espanya en casos semblants, conjuraran qualsevol perill de complicacions. Aquesta idiosincràsia del poble espanyol ha evitat en la seva història nombrosos disturbis i convulsions a la seva vida política.—Radio.

EL QUE DIU EL SENYOR ALBA A BRUSSELLES

Brusselles, 20.—El senyor Alba ha arribat a aquesta capital, acompanyat de la seva esposa i del seu secretari particular.

La muller del senyor Alba es troba bastant delicada.

Alba es mostra molt satisfet del seu viatge, declarant als periodistes que la seva estada a Brusselles li és molt grata, puix té viu el record de l'entusiasta rebuda que fou tributada per la població als reis d'Espanya en llur visita del 3 de maig.

LL'Alba ha visitat avui al ministre d'Afers estrangers, senyor Jaspar. Després va anar a l'Ambaixada d'Espanya celebrant una entrevista amb el marquès de Villalobar.—Radio.

Berlín, 20.—Ha circulat una nota oficiosa, en la qual es declara que el Govern del Reich no té la intenció d'esperar fins a l'any 1927 per efectuar el pagament de les reparacions que li corresponen, afegint, però, que els esmentats pagaments resten subordinats a la nova entrada en possessió, per part d'Alemanya, de les fonts de recursos.—Havas.

Per l'abaratiment de les subsistències

lia.

LES MONGETES DE MALLORCA

Ahir es fixà a la pissarra de Llotja una nota del governador prohibint que es compressin mongetes de Mallorca a més preu de 82 pessetes els 100 quilos.

No cal dir l'estranyesa general que va produir aquesta disposició; després vàrem assabentar-nos que el general Lossada, havia tingut notícies que els comerciants Forteza i Aguiló, de Palma de Mallorca, d'acord amb els agricultors d'aquella illa, s'havien confabulat per apujar el preu de les mongetes.

A l'efecte, havia arribat a Barcelona el senyor Aguiló i les mongetes que fins ara es venien a 82 pessetes els 100 quilos, les comprava a 105 pessetes.

El governador ordenà la detenció del senyor Aguiló, posant-lo a disposició de la primera autoritat militar.

LA JUNTA DE SUBSISTENCIES

En la seva darrera sessió, la Junta de Subsistències va acordar imposar moltes multes per la venda de gèneres en mal estat, infraccions de les taxes establertes, defraudació en el pes, etcètera.

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors

EL "STAND" DE LA COMPANYIA TRANSATLANTICA

Una nota brillant de l'Exposició del Moble és la inauguració que tindrà lloc demà, dissabte, de l'interessant i artístic "stand" de la Companyia Transatlàntica.

Com saben els nostres lectors, el dit "stand", obra del reputat escenògraf senyor Salvador Alarma, representa l'interior del gran transatlàntic "Alfonso XIII", atracat al moll.

La feliç concepció de l'assumpte ha estat acuradament interpretada per l'artista, amb una fidelitat tan extraordinària que dóna la sensació de la realitat.

El "stand" de la Companyia Transatlàntica, que ja havia estat admirat en la part visible fins ara, pel nombrós públic que ha desfilat pels Palaus del Parc de Montjuic, produirà, en ésser descobert amb tota la seva magnificència, una plaent i general sorpresa.

Per evitar aglomeracions s'ha disposat que l'interior del vaixell fos visitat per grups de vint persones. Es prega, doncs, als visitants que atenguin des d'amers als guàrdies encarregats de posar l'ordre durant aquest acte.

AQUEST NUMERO HA PASSAT PER LA CENSURA MILITAR

Darrera hora

DE BARCELONA

APAT DEL CONGRES DE LA SOCIETAT DE QUIMICS DE LA INDUSTRIA DEL CUIRO

Anit passada se celebrà a l'Hotel Ritz l'àpat que oferí la Secció Espanyola de la Societat Internacional de la Indústria del Cuiro als seus companys.

Hi assistiren uns dos cents invitats. L'àpat, que fou veritablement esplèndid, fou servit amb la cura que té per costum l'Hotel Ritz.

Ocupaven la presidència els senyors Agell, Schell, Mac Candlish, Furró, el diputat provincial Rosend Pic, en representació de la Mancomunitat; Lluís Isamat, Lepetit, Gausser i Gatius.

A l'hora dels brindis, ofèriren l'àpat a tots els caps d'Estat i a les autoritats de Barcelona, els senyors Agell i Schell.

Després de l'àpat parlaren els senyors Agell, Schell, Loos, Mac Candlish, Guthrie, Lepetit, Hubelka, Gunser, Thuan, Furró, Gatius i Paniker. El senyor Agell clogué l'acte.

L'àpat transcorregué en mig d'una gran cordialitat i entusiasme.

Els Teatres

EL TEATRE APOLO

Demà s'obrirà novament el teatre Apolo. Hi actuarà la companyia que dirigeix el primer actor senyor Fernàndez.

PÀGINA DE CIÈNCIES MÈDIQUES

LES INSTITUCIONS BENÈFIQUES D'EUZKADI

Coincidint amb el viatge recent d'uns bons amics d'Euzkadi, tingué lloc una excursió científica d'un de nosaltres a terres basques. Les dues coses ens mouen ovui a comentar l'increment i l'esplendidesa de les institucions benèfiques de Biscaia sota l'aspecte filantròpic.

Aquelles terres on la força de la raça s'ha traduït en una exteriorització d'harmonia i d'equilibri social admirable, tenen, el que sembla estrany que es pugui tenir en un país on la postguerra s'hi ha deixat sentir molt vivament; tenen rics, i àdhuc nous-rics, dignes d'admiració. I no pas un ni dos, ni una dotzena, sinó que quasi ens atreviríem a dir que tots els homes adinerats d'aquell país són gent que fan tots els possibles per esser-ho dignament.

Aqueixa conclusió cal sentar-la fatalment a la vista dels hospitals i de les maternitats i dels sanatoris esplèndids i luxosos que trobeu a cada pas.

Mai no paren de dir-vos frases com aquesta: "Aquell pavelló que costà dues centes mil pessetes l'ha pagat el senyor X" o "El pressupost d'aquest sanatori és de quatre centes mil pessetes anuals, i quasi tota la quantitat és d'origen particular".

Gent admirable! Rics admirables que han fet que el seu país res tingui que envejar a la beneficència de cap país d'Europa. La raça enfortida i potent algun dia els ho agraïrà.

Caldria, però, que els nostres rics se n'assabentessin de tot això i potser, tanmateix, seria hora que els nostres homes públics—ara que estan en dejuni de política — emprenguessin una croada en aquest sentit, per tal de millorar la nostra beneficència i de completar-la, ja que tots plegats estan obligats a enfortir la raça, esperit i nervi de la Pàtria.

La defensa contra el càncer

The World's Health publica amb aquest títol un article del doctor Tupfier, president de la Secció terapèutica de la Comissió del Càncer de la Lliga Internacional de Societats de la Creu Roja. Creiem interessant de resumir-lo, atesa la utilitat de les seves indicacions.

Heu's-en aquí la traducció:

El càncer és una infecció primitivament local. Destruint-la així que apareix, el malalt pot romandre curat molts anys i de vegades definitivament. Cal, doncs, reconèixer-l i tractar-lo de bell antuvi. Diversament, però, el 80 per 100 dels cancerosos es presenten al cirurgià quan la lesió és inoperable o no permet ja cap esperança de guariment complet.

El càncer és una malaltia indolent, traidora, que apareix i evoluciona sense reacció i amb aparència benigna, constituint per aquest motiu un més greu perill.

Tot *tumor*, sobretot si es presenta després de quaranta anys, tota nuositat, especialment si pica en el si, ha de sotmetre's tot seguit a l'examen del metge.

Tota *ulceració persistent o reincident* de la pell, tota rascada que es produeixi prop dels llavis, nas, parpres, galtes, llengua, ha de considerar-se com a sospitosa si no es cura ràpidament.

Quan s'ha passat els quaranta cinc anys han de vigilar-se estretament les anormalitats de l'estòmac i les anomalies de la menstruació, fent-les examinar amb tota cura i deteniment pel metge.

Aquest examen mèdic que recomanem serà negatiu en molts casos, però tindrà el gran avantatge de permetre la destrucció del càncer si existeix o de proporcionar la tranquil·litat als individus sans. L'excel·lència d'aquest procediment queda palesada al veure que en els països en els quals s'ha fet intensa propaganda en aquest sentit s'ha reduït a 40 per 100 el nombre de casos inoperables, que abans era de 86 per 100. Així, doncs, si tenim en compte que als Estats Units moren 100.000 cancerosos cada any i a França 40.000, veurem que han escapat de la dalla mortal, mercès a la susdita norma, prop de 50.000 lanquis i de 20.000 francesos.

Un pic reconegut, cal evitar certes pràctiques capaces d'agreujar la malaltia.

Tota manipulació, no realitzada amb precaucions especials d'un càncer o d'una regió pròxima constitueix una causa d'agreujament i de vegades de generalització del tumor. Cal explorar-lo amb extraordinàries cures i protegir-lo dels xocs, frotaments i de tot moviment inútil. El *massatge* d'un tumor és un procediment criminal, que el fa difondre ràpidament, i produeix la mort de l'individu per generalització.

L'ús de càustics,—tintura de iode, nitrat de plata, termocauteri,—provoca una veritable recrudescència del càncer.

En els càncers ulcerats han d'emprar-se únicament procediments de desinfecció químics o fisiològica que no produeixin acció irritant sobre les cèl·lules.

Convé saber i fer saber que les medicacions generals per desarrelar el càncer o evitar-lo són completament ineficaces, quan no nocives. Els únics mitjans d'extirpar-lo són la intervenció quirúrgica i les aplicacions de raigs X i de ràdium. L'aplicació d'aquests procediments de curació, requerint mans expertes i installacions costoses, sols podrà atènyer totes les classes socials amb l'establiment de sanatoris comarcals.

Quan això sigui un fet—que n'hi ha per dies!—i el poble conegui i practiqui les normes que llembi t'xit sols serà impossible el guariment en els casos de generalització immediata, que són relativament escassos.

Congrès de la febre puerperal a Estrasburg

La ciutat d'Estrasbourg ha estat un d'aqueixos llocs escollits per la Història com a escenari dels més grans esdeveniments. Des de la seva fundació, que s'atribueix als celtes, "Argentoratum", que així es deia pels romans que l'ocuparen, cau successivament en mans de les tribus dels alemanys, huns, burgundis, etc., fins que els morovingis li donen el nom de "Strateburgum". Venen més tard amb motiu de la Reforma de les lluites religioses i la Guerra de els 30 anys posà en joc novament l'actuació de Estrasburg.

En signar-se el Tractat de Westphalia (1648) l'Alsàcia va ésser adjudicada definitivament a França com a recompensa de la seva actitud, i després del Tractat de Ryswick l'Emperador "renuncia a perpetuitat tots els seus drets i pretensions" sobre la vila de Estrasburg que quedà així definitivament incorporada a la Corona de França. Unida espirtualment i moralment durant dos segles ve la tragèdia de l'any 70 fins la seva redempció portada a cap el 22 de novembre de 1918, que tots sobradament recordem.

Aquesta ciutat de vida tant accidentada en trobar-se redimida ha de dedicar les seves activitats a totes les manifestacions vitals.

Amb motiu del centenari de Pasteur, professor de la Facultat de Ciències de Estrasburg en l'any 189, s'ha organitzat una tanda de Congressos mèdics per honorar a aquell savi que és el que més fondament ha influït al costat de Lister a l'evolució de la Medicina.

Com podia oblidar-se la seva labor magna respecte la "fièvre des accouchés"? Com no recordar aquella sessió memorable de l'Acadèmia de Medicina? On Hervieux, metge de la Maternitat, deia amb ironia: "Temo morir abans d'haver vist el vibrió que produeix aquesta febre!" Com deixar desapercebuda la resposta de Pasteur?

Al professor Schickelè debeu la iniciativa o aquest Congrés i lliureu de felicitar pel seu invent.

Les ponències no poden ésser més ben escollides, tant pel assumpte tractat com pel ponent designat. Són les següents:

1. *Esbós de la història de la febre puerperal*, pel professor Couvelaire, de París, en la qual d'una manera perfecta descriu les idees que en l'orddre científic havien precedit a Pasteur, des de Robert Boyle. I citant després la influència directa que tenien els descobriments de Pasteur quan el feren intervenir a l'Acadèmia de Medicina de París l'1r de març de 1879, i portava poc després els fets d'observació recollits a la Maternitat i a l'Hospital Larboisière que tanta llum donaren sobre aquest punt. Cita els treballs fets posteriorment basant-se en les descobertes de Pasteur. I, per últim, remarca que sobre aquesta mateixa base s'lia edificat els complexes de la vacunació i serumteràpia.

Cal citar l'encertada intervenció del mestre Bar, amic de Pasteur i assistent de Turnier, que ens explicà amb tot el respecte degut al seu mestre, l'excepticisme d'aquest per les teories pasteurianes.

Un dia, tenint mal en una mà va ésser-li recomanat per Begnier el sublimat que usà i li anà bé. Tarnier, amb el seu clar esperit clínic, digué: "Si Pasteur diu que aïxò de la febre puerperal és produït per *petites plantes ou animaux* i el que tenia a la mà també ho era i s'ha curat amb sublimat, perquè no usar-ho en les nostres malaltes"? Així és va fer, i amb èxit.

2. *Concepte actual de la infecció puerperal (etiòlogia, anatomia patològica, profilaxi)*, pel professor Brouha, de Liège.

Passa en revista la naturalesa dels germens, el seu origen, comenta l'autoinfecció, la flora normal, insisteix sobre el paper del traumatisme del part i sobre el defallirment de l'organisme que no pot defensar-se dels germens banals que moltes vegades en virtut d'alteracions generals o locals es fan agressius.

Fa també un estudi detallat de les lesions anatòmiques topogràficament.

La profilaxia l'enfoca en dos conceptes: lluita contra els microbis i mitjans d'augmentar les defenses de l'organisme.

3. *Diagnòstic de la febre puerperal*, pel professor Hauch, de Copenhague.

Es un treball documentadíssim, en el qual estudia les diferents formes una per una; fa un esbòs històric ben interessant, i dóna dades estadístiques de gran valor.

Comenta la poca vàlua dels mitjans profilàctics recomanats fins avui per augmentar les defenses, estudiant l'índex opsònic, immunització activa i passiva, hiperlencocitosis (ac. nucleinic), injeccions d'argo-chrom, creient que molts d'aquests mitjans obren sols com a cossos estranys constituint casos de proteinoteràpia.

Acaba dient que els millors resultats obtinguts es deuen al ús de l'antisèpsia i asèpsia riguroses en el part i parteratge, i cita la frase de Bar: "Si hi ha una veritat, és que cap mort ens deixa més tristesa que la d'una dóna que acaba de tenir un fill".

4. *Sobre els mitjans terapèutics per combatre la infecció puerperal*, pel professor Alfieri, de París.

Fa amb molt bon criteri una ressenya general dels mitjans usats, i en fa una divisió en teràpia general i local, i en aquesta fa una subdivisió en procediments obstètrics i quirúrgics.

Considera en tota infecció tres etapes: una local, una intermitja i una generalitzada.

La tasca d'aquest Congrés ha estat gran. Ell ens ha fet veure el què pot esperar-se d'una asèpsia i d'una antisèpsia acurades i de les tècniques perfectes, per poder dir que hem contribuït a mitjà de les nostres forces a la lluita d'aquesta traïdora malaltia que ens arrabassa les dones en el sublim moment de la maternitat.

Doctor F. Carreras

Delegat de l'Excm. Ajuntament de Barcelona

Estrasburg, agost 1923.

L'Acadèmia de Ciències Mèdiques i Biològiques de València

Coneixedors de l'intent d'agrupar tots els metges de llengua valenciana, hem visitat En Garcia Brustenga, jove metge

i que tant de prestigi té a València, ja que fou ell el que primer manifestà públicament el seu desig d'agrupar tots els metges

is ha manifestat que hi ha una medicina valenciana que té les seves característiques, que no han d'ésser oblidades; que hi ha unes malalties pròpies de la regió, com el paludisme, les febres malteses, etc., de les quals se n'ha de fer encara un estudi veritat en els nostres hospitals i manicomis, essent així que València fou la primera ciutat del món que tingué establiments d'aquesta mena. Per tot això, ell publicà un article, el 17 de maig d'enguany, a "La Correspondencia de Valencia", que fou reproduït en el "Sembrador", d'Alacant, en el qual s'hi feia una crida a tots els metges Immediatament el doctor Espinosa

s'oferí a En Brustenga, i aquests, juntament amb els doctors Berenguer i Pasqual Seone, formaren una comissió encarregada d'organitzar l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i Biològiques de València.

Les calors de l'estiu han esmortuït els treballs d'organització, encara que la dita Comissió està preparant tasca per a darreries de l'any, que és quan se celebrarà el primer Congrés organitzat per l'Acadèmia de Ciències Mèdiques i Biològiques de València. Tindrà lloc a Alacant, on es discutiran temes tan importants com: Estudi i diagnòstic de les formes rares del paludisme; lluita social contra les febres de Malta. Es tractarà d'història de la Medicina, estudiant la medicina jueva en l'antic regne de València i a més a més un index hidrològic de la regió que tan rica és en balnearis, com Ontinent, Bellús, Busó, Benassal, que poden competir amb els de l'estranger.

Termina la conversa manifestant-nos el seu desig d'intensificar la tasca acadèmica entre els metges.

V. Ximènez Gonzàlez.

València, setembre 1923.

Institut d'Electricitat i Mecànica Aplicades

ENSENYANCES DE

Directors d'Industries Elèctriques
Directors d'Industries Mecàniques

Grans tallers i laboratoris, que fins el dia 29 poden ésser visitats amb motiu de l'exposició de treballs practics. Per a detalls de cursos i inscripció dirigiu-vos a la Secretaria de l'Institut o a l'Administració General de la Universitat Industrial, Urgell, número 187.

CONSELLS HIGIÈNICS I TERAPEUTICS DE L'EXCURSIONISTA

II

Una observació he de fer, referent a dos punts de l'article anterior (1). En parlar de l'aigua freda, ha de dir: Si la beus sola no et farà passar la sed i suaràs molt.

Més avall, vers el final, ha estat canviat un mot, el nom de "botella" ha estat canviat per "ampolla". Ha de dir, doncs: "Una botella per a la beguda, amb xeremina que no vessi."

En català, ampolla és recipient de vidre, i botella és recipient de cuiro.

CONSELLS HIGIÈNICS I REMEIS

Procuraré exposar els mals que pot sofrir accidentalment l'excursionista, de la manera més clara i concisa, detallant els principals símptomes i els remeis que han de usar-se des del millor al menys eficaç, per ésser adaptats a les circumstàncies en què es trobi l'accidentat.

Cansament. — Fatiga de caminar, fatigat per emocions, aixafat de cames. Trobaràs el cos caigut, sense forces, únicament amb ganes de jeure.

Evitaràs el cansament caminant amb calma i sempre al mateix pas; no corrent a les baixades. Les cames no se't cansaran portant-les embenades, i no massa estretes. Curaràs el cansament amb repós. Abriga't i no et posis en corrent d'aire. No beguis aigua freda, sola. Millor és un infús calent, aigua amb anís, rom, suere, vi, etc. Menja poc i ves a dormir, ben abrigat.

Fregues seques a les cames o amb esperit de vi, rom, aigua fresca, neu. Posa les cames horitzontals, o millor més altes que el cos.

Febre. — Si estàs cansat o al cap-al-tard has copsat el rellent de muntanya, al vespre tindràs fred, te trobaràs cruixit i amb mal de cap, sense ganes de menjar i fogarades de calor.

No sopis, fica't al llit; pren un infús calent; abriga't bé; sua. A les deu o dotze hores de dormir, estaràs curat.

Insolació. — Una soleiada massa forta et congestionarà el cap. Usa barret tou, de color clar, el de palla s'escalfa. No t'aturis en un recer amb el cap prenent el sol.

En la insolació tindràs el cap apesarat, escalfor a la cara, els ulls vermells, mareig, vòmits, cansament general i molt ensopiment, potser esgarrifances.

Pren rubinat o un altre purgant salí. Posa't gel al cap, draps d'aigua fresca, aigua amb vinagre, llet; canviant-los sovint.

Es bon costum posar el cap sota el raig de l'aigua fresca bona estona.

Un bany de peus calent, amb mostasses o grana de col picada, de mig hora de durada.

Un catxet d'antipirina o aspirina.

Fica't al llit i abriga't bé el cos. Apaga el llum. No mengis; beu orxates i taronjades.

Excitació nerviosa. Insomni. —Causes diverses, especialment emocionals, poden donar-te agitació del teu magí, malestar general. El teu cap barrina, no pots dormir, no estàs bé assegut ni ajegut; el teu cos està fatigat.

Pren un infús de cascall, una tassa matí i vespre. Un tarrosset de càmfora en una tassa d'aigua de xicories i tilla, tres cops al dia; un infús de valeriana amb aiguanaf.

Posa't al llit amb quietud, si pots dormir, estaràs curat.

Vertigen.—En passar un lloc perillós, el cap roda, igual passa en mirar daltabaix d'un cingle, o viatjant amb vehicle ràpid.

Remeis: En passar un lloc perillós, mira sols on posis els peus, no miris el perill. Si te roda el cap al mirar un cingle ajeu-te a terra. En viatjar, si tens gentigens, aclucn els ulls o mira a gran distància.

Mareig. — El viatjar en vaixell, tren, auto, etc., o muntat dalt d'un ruc, fa mareig a molta gent.

El ventrell es remou, ve un malestar general i acaba amb vòmit.

Com a preventiu, és el millor estar ben quiet, amb els ulls clucs, procurant dormir; pren com a preventiu un xic d'hidrat de cloral.

Si estàs marejat, una purga de Rubinat pot anar-te bé. Unes gotes d'alcohol de menta; d'aigua del Carme, de rom o conyac seit nosaran bé.

Mal de muntanya. — Es caracteritza per un defallirment general del cos que impossibilita tot esforç per caminar, inseguretat en la mirada, fred; hom sent que se li acaben les forces. Sobrevé d'una manera sobtada al pujar a alçades que sobrepassen dels 1,500 metres. Hom sent que el cor falla i falta el respir, una suor banya el front i mans.

Com a preventiu, sotmetre's a inspecció tècnica, ja que els remeis són digital i estricnina.

Com a curatiu momentani, posar-se ajegut una estona, caminar poc a poc i fer sovint respiracions fondes.

Alcohol, rom, conyac, aiguardent, alcohol de melisa. Cafeïna i café. Esparteïna.

Porta ben abrigada la regió precordial, i si de cas fes fricions seques.

Indigestió. — Es fàcil que el menjar, a qualsevol lloc i qualsevol cosa, més estant cansat, et causi una indigestió. Això et donarà febre, mal de cap, mareig, mal humor i vòmits.

Evitaràs les indigestions estalviant l'aigua fresca, menjant amb mesura, menjant amb calma i no menjant aliments crus i mal cuits.

El millor remei és un vomitiu i una purga.

Per vomitar és fàcil, posant-se els dits al coll o fent pessigolles a la campaneta amb una ploma d'ocell.

Una purga de Rubinat, va bé. Es necessari estar a dieta un dia, prenent sols aigua d'arròs o una altra fècula.

També és bo un infús de te, tilla, camamilla, sàlvia, etc. L'aiguanaf va bé per al mareig. Si els vòmits duren, és necessari no prendre res.

Mal de ventre. — Una vianda que no haureu paït; una beguda freda; l'aire humit d'un dia de pluja; una temperatura molt baixa, i més si és sobtada, us pot donar una nit de mal de ventre. Cargolament de budells, basqueig, dolors aguts.

Poseu cataplasmes calentes de farina de llinosa, renovades sovint; draps xonats amb aigua de camamilla calenta; draps d'aigua amb vinagre.

Quatre gotes de làudan en una tassa de camamilla matí i vespre.

Una purga d'oli de ricí. Dieta. Aigua d'arròs brou de pa. Te, tilla o camamilla.

Beuès al llit i abric suficient.

Per a evitar recidives és bo de portar el ventre enfaixat.

Diarrea. — Sol ésser conseqüència d'una indigestió.

Es caracteritza per deposicions freqüents i líquides, a voltes deposicions dolores i sanguinolentes.

Una purga d'aigua de Rubinat amb gran quantitat d'aigua després, o un altre purgant salí.

Uns paperets de bismut, o de taní; carbó vegetal pulveritzat. Una tassa de camamilla amb unes gotes de rom o aigua del Carme. Un parell de gotes de làudan. Brou de escarolà, brou de pa, aigua d'arròs hullit. Una clara d'ou batuda amb suere i aigua calenta. Xarop de ponsem o de codony en abundància.

El ventre ha d'estar sempre molt abrigat; evitar l'aire fred i humit. A voltes una caminada sense fatiga o un viatge en un vehicle, curen una diarrea.

Mal de costat. — El mal de costat, que es presenta sol, sense preparació, d'una manera violenta, sense malestar general, ni febre, acostuma a ésser una neuràlgia intercostal que no té cap perill.

A cada respir una punxada, i el pacient evita fer un respir fort, sols respira superficialment; aquest dolor li dóna neguit i mal humor.

Un bon cataplasma de farina de llinosa amb mostasses, o un cataplasma de llavor de col picada; un cataplasma de julivert amb vinagre calent. Fregues d'esperit de romaní, o de càmfora, posant draps calents a sobre, o una coxinera amb segonet torrat al forn o una espardenya calentà.

Una beguda calenta de te o tilla o flors cordials, amb xarop de saba de pi.

Migranya. — L'altura provoca migranya a persones predisposades; les solellades hi ajuden, els refredaments de nos igualment.

El mal de cap localitzat a una meitat de closca o als polsos que ens dóna mal humor i ganes d'estar amb els ulls clucs, perquè la claror hi fa mal i en camera retirada, perquè el soroll molesta.

El millor remei és anar a dormir; això calma la migranya. Un catxet d'antipirina és remei segur. Els bifos amb herbes aromàtiques, menta, malva, romaní, sagulida, barballó, és un bon remei.

De vegades dóna bon resultat posar un xic de sal de cuina o prendre'n una cullerada de les de café en mig got d'aigua.

Una tassa de café negre, de vegades és oli en un llum.

Singlot. — Quan el singlot molesta i de vegades és molt persistent, dóna bon resultat aguantar la respiració tota l'estona possible, els gàrgares amb aigua fresca o aigua amb sal durant una estona seguida. La compressió persistent fa minvar les darreres costelles, simultàneament a cada banda. Un infús de comí o de fonoll. Unes gotes d'alcohol de menta.

Dr. Vila Abadal.

Intensa campanya de cultura sanitària

En matèria de cultura sanitària el que hi ha per fer a Catalunya és enorme. D'una part, l'escola primària, l'única font de coneixements d'un gran nombre de catalans, amb una capacitat d'irradiació deficientíssima i unes tares que tots sabem, els abandona; de l'altra, les doctrines curanderistes i els mals costums, amb tendència sempre a escampar-se, troben un camp illimitat.

"Es clar—diu En Prat de la Riba—que tota persona de mitjana instrucció coneix avui l'existència dels microbis, però es té un coneixement deficient incomplet, fins dubtós; una vaga noticia sense força, sense intensitat per transformar-se en convicció sentida, en norma de conducta."

Tal com amb els microbis, amb molts altres dels coneixements elementals d'higiene. Succeeix també que en elegir els homes que han de regentar la vida de viles i poblets, no és pas la cultura ço que pesa més, ni tan sols aquesta "mitjana instrucció" és condició indispensable.

En planejar En Prat de la Riba la seva tercera gran concepció orgànica de Catalunya, orientava l'Institut d'Educació General amb una especial atenció a aquests importantíssims problemes:

"Fer veure als administradors de les ciutats la repercussió que les seves omissions, la seva manca d'iniciatives o les iniciatives mal dirigides, tenen en la salut, en la vida dels administrats, mantenint tipus de mortalitat altíssima en comparació amb altres ciutats més científicament regides. Fer veure als propietaris la part que en la mort per tipus, per exemple, té la desidia llur de mantenir dipòsits d'aigua sense netejar o sistemes de distribució que fan possible la contaminació amb les aigües brutes. Fer veure als servents la transcendència que pot tenir, que té sovint per a ells mateixos, el seu descuit o la seva incúria en les senzilles operacions que tenen encomanades. Fer veure a les mares que seguint determinats mètodes de senzilla aplicació a la criança dels seus fills petits, en comptes de morir-ne vint-i-cinc per cada cent, en moriria un només, i, per tant, que de la mort de tots els altres en tenen la culpa elles mateixes. Car en tots aquests casos, si no fan el que han de fer, si no obren com han d'obrar, és perquè no saben les conseqüències de llurs actes o llurs omissions, o perquè dubten, perquè tranquil·litzen llur consciència amb el còmode escepticisme que acompanya a la ignorància ilustrada.

Com si els homes tinguessin una visió clara de totes les conseqüències, de totes les dolors, de totes les misèries, de totes les baixeses, que a ells i a llurs fills i a llurs nets ha d'ocasionar-los l'abús de l'alcohol o el contraure malalties genèsiques, si sabessin abans de creàr l'hàbit que després no podran vèncer, que amb els seus actes preparen per a llurs fills i per à llurs nets la tuberculosi, la presó, el manicomi, la prostitució, quina força no adquiriria la seva voluntat per resistir estímuls passionals que són a la primeria resistibles?."

Avui, en ocasió d'haver-se intensificat la propaganda sanitària per la Comissió d'Educació General, són actualíssimes les paraules vives del Mestre i elles ens han excusat d'escriure sobre l'objecte d'aquesta campanya.

Així orientada, la Comissió d'Educació General ha començat d'emplenar les pàgines del llibre tan lluminosament obert, esmerçant una primordial atenció a la cultura sanitària. Aquest apostolat — insubstituïble per cap altra acció—, posat en mans d'estudiants de medicina, ha obtingut uns resultats inesperats per ells mateixos. I és que no havent-se, no podent-se limitar a una explicació freda a tall de conferència, sinó a penetrar l'esperit de la gent rural en nom de la Catalunya renaixent, d'una manera senzilla i efusiva, s'ha sabut veure-hi força més. Potser en alguns moments s'haurà desproporcionat l'abast de la nostra obra, però és indubtable que si s'ha parlat d'higiene, s'ha parlat d'una higiene nacional amb tot l'entusiasme i, per tant, els punts d'higiene moral i collectiva hauran estat tractats amb les millors condicions d'eficiència.

En l'espai d'un mes, la Comissió d'Educació General acaba de visitar viles i poblets, especialment d'aquells poblets apartats de les rutes freqüentades, on una veu de proselitisme desinteressada d'ideals immediats, hom no recordava haver-la sentit mai.

Aquesta primera sèrie s'ha desenrotllat en una extensió ja considerable, com podem veure en el següent carnet:

CONFERENCIES D'HIGIENE DES DEL 10 D'AGOST AL 5 DE SETEMBRE

Comarca de Pallars:

Agramunt, Artesa de Segre, Tremp, Salàs, Pobla de Segur, Sort i Esterri d'Aneu, a càrrec de J. Solervicens.

Camp de Tarragona i Conca de Barbarà:

Vilabella, Puigpelat, La Masó, Rodenyà, Esplugà de Francolí, Vilavert, La Riba i Alcover, a càrrec de Ramon Surinyach i Oller.

Comarca de Tortosa:

Cambrils, Hospitalet, Vandellós, Pratdip, Ametlla, Ampolla, Santa Bàrbara, La Galera, Codall i Freginals, a càrrec de J. Alzina i Bofill.

Ribera del Llobregat:

Olesa de Montserrat, Sant Vicens de Castellet, Gironella, Olvan, Puigreig i Pobla de Lillet, a càrrec de J. Raméntol.

Gironès i Garrotxa:

Anglès, La Sellera, Amer, Les Planes, Sant Feliu de Pallarols, Sant Esteve de Bas, Beguda i Santa Pau, a càrrec d'A. Grinyó i Garriga.

S'han fet, com es veu, cinc itineraris, encarregant-se de cada un, dos conferenciants: un d'higiene i un de cultura general.

Ordinàriament s'ha donat cada dia, a les nou del vespre, la conferència d'higiene i tot seguit la de cultura general. Ambdues van intercalades de *projeccions, que es fan amb unes senzilles* llanternes fàcilment transportables.

Com que el principal problema es trobar un local que reuneixi les condicions de capacitat i estar allunyat dels recels de la política local, gran nombre de conferències s'han donat a la plaça major, la qual, amb una pantalla i un petit estrade es converteixen en el més raonat i espaiós local.

El tema de les conferències ha estat orientat acuradament per la Comissió d'Educació General, però només han estat lleugerament estructurades, deixant-se camp a l'originalitat i iniciativa dels conferenciants.

No obstant i sols per donar-ne idea, exposarem un tipus de programa:

Valor de la salut.

Necessitat d'atendre a la seva conservació.

L'esforç de l'Estat en alguns països.

L'existència dels microbis.

Valor dels microbis.

On es troben, en general, i alguns en particular.

Valor d'aquests coneixements per evitar les malalties.

El tifus.

La verola.

El tètans.

La tuberculosi.

Valor de les vacunes.

La mortalitat infantil.

Malalties particulars de la comarca.

Acció de les collectivitats contra endèmies i epidèmies.

La Mancomunitat: organització sanitària.

Els Ajuntaments: serveis que han d'atendre:

Aigües.
Clavegueres.
Escorxadors.
Cementiris.
Vacunacions.
Espectacles.
Costums, etc.

La netedat com a norma general.

Guerra a les mosques!

La vida al camp i a la ciutat.

Higiene Moral. — Com a mitjà de practicar espontàniament la salut del cos i obtenir la salut i el benestar dels pobles.

La netedat de l'idioma.
L'alcoholisme.
El joc.
L'estabilitat familiar.

... ...

Petit resum de les principals normes higièniques i conclusions: la higiene del cos, el treball i els costums porten el benestar i assenyala el nivell cultural dels pobles.

Qui per tafaneria, qui per la dignitat del càrrec, i un bon nombre per veritable interès cultural, acut tothom—en els pobles petits—a l'acte que, amb les projeccions fotogràfiques i una profusitat de fascicles que en acabar es reparteixen, escampa coneixements i promou un seguit de comentaris i discussions.

Donar força moral als metges i persones ben orientades de cada poble, mitjançant la veu de fora de casa i aportar a la Mancomunitat una informació de l'estat sanitari dels pobles, són dues altres valors d'aquestes campanyes, "Pro Aris et Focis", que en tants d'aspectes cal emprendre a Catalunya.

R. S. O.

MOBLES

a termini, sense fiador. Carrer de Santa Anna, 18

FONDA SIMON

MENJARS A LA CATALANA
ESPARTERIA, 6-VIDRIERIA, 12
Telèfon 1378 A.

LA SITUACIO ACTUAL

L'autoritat militar decreta la dissolució dels Pomells de Joventut

DECLARACIONS DEL GENERAL LOSSADA -:- EL BAN DEL CAPITA GENERAL -:- LES SUBSISTENCIES -:-

-:- L'OPINIO DEL SENYOR MAURA

REVISIO DE PERMISSIONARIS D'AFRICA

S'ha publicat la següent ordre de la plaça:

"El general sots-secretari encarregat del despatx del ministeri de la Guerra, en telegrama de data 15 del corrent, d'u al capità general accidental d'aquesta regió:

"Serveixi's disposar una enèrgica revisió mèdica de les classes i soldats procedents de l'Africa que es troben en hospitals i amb llicència per malalt per comprovar d'una manera exacta el seu estat de salut, car són en gran nombre els que amb mals suposats e'udeixen o retarden la incorporació als Cossos.

Ajxi es pub'ica a fi que els caps dels cossos d'aquesta plaça i provincia que tinguin individus en aquestes condicions i el director de l'Hosp'tal militar, procedeixin a l'urgent compliment, donant-me compte dels que hagin d'incorporar-se i dels que hagin de continuar amb llicència per malalts.

Els individus d'altres guarnicions que es trobin en el mateix cas, es presentaran a aquest Govern civil amb la major urgència per ésser reconeguts novament en l'Hospital militar d'aquesta plaça."

DISSOLUCIO DELS POMELLS DE JOVENTUT

D'ordre del general Lossada, ha estat privat el funcionament de tots els "Pomells de Joventut" existents. L'estatge del Directori ha quedat clausurat.

El "Boletín Oficial" d'avui publicarà la circular corresponent.

El governador digué que la dissolució responia al caràcter separatista que tenenen els reglaments dels Pomells.

DETENCIO DE L'AMADOR

Darrerament va ésser detingut a Madrid el conegut propagandista i company de premsa, Antoni Amador, el qual fou conduit de nou a Barcelona i trasladat dels calabossos de "Jefatura" a la Presó Model.

A alguns periodistes, haventse interessat per ell, els digué el senyor Lossada que la detenció obeïa a haver estat acusat de preparar una vaga de braços caigguts a tot Espanya.

PLUJA DE DENUNCIES

Digué el senyor Lossada que s'estan rebent moltes denúncies per anormalitats administratives als Ajuntaments. No precisà d'on.

FULLES SEDICIOSES

El general Lossada va mostrar als periodistes unes fulles contràries al nou règim, les quals es repartien al poble de Sant Llorenç Savall.

Havia ordenat la detenció de Joan Pla Pelegrí, al qual s'acusa de repartir les esmentades fulles. Serà posat a disposició de l'autoritat militar.

UN CENTRE CLAUSURAT

Se'ns assegura que per ordre governativa ha estat clausurat el local del Sindicat Unic a Manresa.

EL DIRECTOR D'"ABERRI" A LA PRESO

Un telegrama de Bilbao ens assabentava darrerament que En Manuel de Egileor, diputat provincial basc i director del nostre estimat collega *Aberri*, havia estat empresonat per ordre del jutjat militar onde instrueix sumària per unes denúncies contra l'esmentat diari.

No cal dir el molt que lamentem aquests contratemps, i fem vots per que recobri ben prompte la llibertat.

DE MADRID

PARLA EL PRESIDENT DEL DIRECTORI

El general Primo de Rivera ha anat al Palau a dos quarts d'onze del matí per despatxar amb el Rei.

Ha estat una hora a la cambra règia, i en sortir ha manifestat als periodistes que augmenten les dificultats per al salvament del cuirassat "España".

En vista d'això, el ministeri de Marina s'ha dirigit a una casa de Liverpool, la qual compta amb majors elements per activar els treballs que vènen realitzant-se actualment per aconseguir el salvament de l'esmentat vaixell.

Ha dit també el president del Directori que la signatura corresponent es faciliterà, quan hi sigui, als respectius ministeris.

Avui ha signat el Rei un Decret disposant que els caps i oficials en situació de supernumeraris no tinguin com d'abonament el temps que romanguin en aquesta condició per a la concessió de la creu de Sant Hermenegild, ni disfrutin del carnet militar, ni puguin ascendir, si no presten abans servei durant dos anys en el càrrec que actua'ment ostenten.

També ha anunciat el general Primo de Rivera que demà publicarà la *Gaceta* una Reial ordre assenyalant quantes dependències i càrrecs poden fer ús de l'auto oficial, i regulant el servei dels dits autos.

Ha acabat el general les seves manifestacions dient el següent:

Que s'ha dirigit per Reial ordre circular a tots els departaments ministerials, demanant-los que amb urgència trametin una llista detal'ada de totes les comissions, civ'ls i mi'itars, que es trobin a l'estranger, expressant el temps de durada de les dites comissions, emoluments que reben, etc., etcètera, per procedir immediatament a reglamentar-les.

UNA EXPLICACIO DE LA CENSURA

Al negociat d'informació, muntat a la Presidència, han facilitat aquest matí la següent nota oficiosa:

"Fins sense el propòsit d'entaular tots els diàlegs que proposin c's periòdics sobre l'exercici de la prèvia censura, cal des d'ara aclarir alguns dubtes exposats avui per "El Liberal" en el sent't que el visat de les proves és acció ràpida, merament fiscal i eliminatòria, de judicis i notícies considerades impertinents per a les finalitats de' Govern, però que de cap manera suposa conformitat ni solidaritat amb les idees i comentaris que es deixen circular, la qual inic'ativa correspon totalment a l'editor, així com també és íntegra la responsabilitat, no sols als efectes de la llei d'impremta, sinó en relació amb les fa'tes i delictes en què puguin incórrer."

EL NOU NEGOCIAT D'INFORMACIO

Els periodistes han començat a fer avui informació en el nou negociat que s'ha establert a la Presidència, sota la direcció del general Vallespinosa.

Aquest senyor ha rebut als repòrters i els ha dit que havia designat al tinent coronel d'Estat Major En Pere Rico, per tal que s'encarregui de la censura i de facilitar la informació a la premsa.

Després d'aquestes manifestacions ha presentat el senyor Rico als periodistes.

El senyor Rico serà qui en el successiu informarà de tot el que s'hagi de donar a la publicitat.

Els representants de la Premsa acudiran al Negociat d'informació, tots els dies, a les dotze i a última hora de la tarda per si hi hagués alguna referència de la reunió del Directori.

El senyor Rico, abans d'acomiadar-se dels periodistes, els ha fet algunes observacions sobre el que es pot publicar, i els ha dit, no obstant, que es prohibeix tota crítica negativa que no dóna solucions per res i en canvi pertorba la bona marxa de l'acció del Govern, i no hi ha perquè dir que el Rei és cada vegada més Rei, i per conseguent, no es tolerarà res que posi en dubte aquest concepte.

LA PREMSA I EL DECRET CONTRA EL SEPARATISME

"El Debate" creu que el Decret sobre el separatisme es colloca en el fidel de la balança i no va contra els idiomes regionals. Més aviat consagra llurs llibertats.

I afegeix:

"La política del nou Gabinet, en matèria de regionalisme, és doble: enrobusteix, per una part, la unitat nacional, i així castiga, i castiga seriosament, l'article primer els delictes contra la seguretat i unitat de la pàtria, tot el que tendeixi a disgregar-la, restar-li fortalesa i rebaixar el seu concepte; però—i aquesta és l'altra cara—el concepte que el general Primo de Rivera té de la pàtria no està, de cap manera, renyit amb el reconeixement de les regions i amb el respecte degut a les llibertats regionals.

En el preàmbul s'anuncia ja que d'aquí a breu termini "disposicions que defineixin i enrobusteixin les regions i llur desenrotllament administratiu i àdhuc llur fesomia espiritual".

N'hi hauria prou amb la simple lectura d'aquestes paraules, perquè es pogués afirmar que el Directori no hauria d'oposar-se el més mínim a l'ús dels idiomes regionals, perquè el llenguatge és una de les notes característiques de la fesomia dels pobles que ell tracta de definir i enrobustir.

En el paràgraf de l'article segon, dedicat a l'ensenyament, es prohibeix només "la difusió d'idees separatistes", mitjançant l'ensenyament, però no es fa cap allusió al llenguatge que s'hi usa.

L'ús del castellà només s'exigeix en els actes oficials de caràcter nacional o internacional i per les persones investides d'autoritat, per ésser el castellà l'idioma oficial d'Espanya.

UNA MANIFESTACIO DEL SENYOR MAEZTU

En Ramir de Maeztu ha fet públic que ni el Directori Militar li ha ofert cap càrrec, ni, per conseguent, ha hagut ell d'acceptar-lo.

ARRIBADA D'EN BERGAMIN

Procedent de Vitòria ha tornat a Madrid l'ex-ministre senyor Bergamín.

EL DIRECTORI TRACTA DEL MARROC

A les quatre de la tarda s'ha reunit a la Presidència del Consell, per celebrar la segona reunió, dedicada al Marroc, el Directori.

Els generals que el formen no han estat interrogats pels periodistes.

Els repòrters han demanat al general Primo de Rivera si podia avançar alguna impressió sobre el tema que anaven a tractar.

—Ja ho sabeu—ha exclamat el general Primo de Rivera;—és parlarà de les coses d'Africa.

Assisteix a la reunió del Directori el general Aizpuru.

L'ex-ministre de la Guerra ha saludat afectuosament els periodistes i els ha preguntat si havien arribat tots els generals.

—Sí—li han contestat.—I vós, quan sortiu cap al Marroc?

—No sé si me n'aniré—ha dit el general Aizpuru—demà al matí, en el ràpid, o a la tarda. El que sí puc anunciar és que demà marxaré al Marroc.

UNA RECTIFICACIÓ

El tinent coronel Pere Rico, encarregat pel Directori d'informar la premsa, ha manifestat aquesta tarda que havien estat mal reproduïdes les seves paraules d'aquest matí, sobre el Rei.

El que ha manifestat als informadors, és que els prestigis del monarca, sempre dignificats pels anteriors Governs, han de conservar-se més íntegrament ara, tota vegada que el moviment triomfant ha estat a favor de don Alfons.

SOCIALISTES I REFORMISTES

Els ex-diputats socialistes es reuniren per tractar de l'actual situació, redactant una carta que ha estat tramesa aquest matí al senyor Melquiades Alvarez.

En la dita carta s'alludeix a l'actitud dels reformistes en els presents moments.

Quan rebin resposta del senyor Melquiades Alvarez els ex-diputats socialistes faran pública la carta de referència.

L'ENCARREGAT DE GRACIA I JUSTICIA

L'encarregat del despatx del departament de Gràcia i Justícia, senyor Cadalso, ha manifestat aquesta tarda que no tenien fonament les notícies publicades per la premsa sobre les converses mantingudes amb el general Primo de Rivera.

Ha anunciat que en el successiu no farà declaracions, limitant-se a facilitar les notícies de pur tràmit.

El marquès d'Estella — ha afegit el senyor Cadalso — en fer-se càrrec del Directori, em va dir que el lema seria "justícia i moralitat".

Ha afegit que s'ha signat la cessantia dels oficials interins agregats a la Direcció de Presons i que a provincies no quedarà més personal que el necessari.

No se suprimiran les pròximes oposicions al Cos de Presons, car el marquès d'Estella li ha dit que del que es tracta és de no fer nous nomenaments.

Ha acabat manifestant que s'ocuparà de l'ordenació de serveis, començant pels de presons.

UN ALTRE GENERAL MALALT

Es troba malalt, víctima d'una malaltia als ronyons, el general García Moreno, fiscal militar del Consell Suprem de Guerra i Marina. El pronòstic de la malaltia és greu.

ELS EMPLEATS DE FINANCES

L'encarregat del despatx del departament d'Hisenda ha manifestat aquesta tarda que havia dirigit un telegrama circular als delegats d'Hisenda encarregant-los que li remetin el més aviat possible la llista dels funcionaris incursos en el Decret del dia 17.

Ha afegit que els delegats havien telegrafiat que tot el personal està a llurs llocs complint amb llurs obligacions.

UN SOPAR DE GENERALS

Els generals Muñoz Cobo, Saro, Daban, Cavalcanti i Berenguer (En Fredric), que constituïren el directori provisional i que cessaren ahir en llurs tasques en constituir-se el Directori definitiu, es reuniren anit passada per sopar junts.

EN MAURA JA PARLA

"El Pueblo Vasco", de Bilbao, publica aquestes declaracions del senyor Antoni Maura, fetes a Corconte:

El que tenia dit durant no pocs anys amb anterioritat al dia 13 del mes actual, m'excusa d'enunciar ara judicis i convicions que en mi persisteixen sense innovar-se.

He cregut sempre, i crec, que res ni res pot ni podrà substituir l'acció política dels ciutadans. Sols ells poden comunicar al poder públic autoritat i vigor per al funcionament necessari, contra el qual han d'apurar llurs resistències i artimanyes els interessats en evitar-ho i frustrar-ho.

El desenllaç de l'actual estat de coses i la sort d'Espanya depenen, segons el meu parer, del comportament que segueixin els espanyols, optant per fer respectar llur voluntat o desig, o per seguir essent espectadors de llur pròpia ruina.

Personalment, no tinc motiu per assistir als fets presents d'altra manera ni en actitud diversa.

Romanc tal com estava fa 15 dies.

EL SUPREM DE GUERRA I MARINA

Presidit pel general Aguilera i amb assistència de tots els consellers s'ha reunit el ple del Consell Suprem de Guerra i Marina.

Ha deliberat amplament sobre el recurs en què el general Cavalcanti sollicita la revocació de l'auto de processament dictat contra ell i quasi per unanimitat ha acordat desestimar el recurs.

L'acord ha estat comunicat de seguida al general encarregat del despatx de Guerra.

UNA CARTA D'EN PORTELA

"La Voz" publica aquesta carta de l'ex-ministre de Foment, senyor Portela:

"Distingit amic meu: Em permetrà la seva amabilitat i la de la censura rectificar dues notícies que personalment em toquen?

"Exem. senyor. — Per augusta bondat del Rei i per la confiança de quants governants s'han succeït des de l'any 1917, vinc ocupant la presidència d'aquesta Comissió, sobre la qual pesen, per virtut de les lleis de 14 de febrer de 1907, 2 de març de 1917 i 22 d'abril de 1922, les més delicades funcions en servei de la producció nacional.

Per la vàlua dels elements en ella integrats, tant en representació de tots els rams de la producció com de l'administració pública i pels estudis acoblats a secretaria——que no pel meu esforç personal—puc considerar que la Comissió ha fet exemplars serveis als interessos del país; singularment des de què s'aprovà la llei de 22 d'abril de 1922 per al concert de tractats comercials i es confià a la Comissió la principal defensa d'aquells interessos, la seva labor ha estat de gran força i transcendència.

Em crec, no obstant, en el deure de presentar a V. E. la dimissió de la referida presidència, encara que per ésser càrrec solament d'honor i de treball estic disposat a continuar en ell si V. E. estimés que poden ésser encara útils al país els meus modestos serveis.

Déu guardi a V. E. molts anys."

També en Sànchez de Toca ha dirigit un ofici felicitant al marquès d'Estella per les seves declaracions sobre els tractats de comerç, en el qual fa constar que ordinàriament no era consultada la Junta de protecció a la indústria, fins que per això fou requerit l'Alba al Senat, per la qual cosa, amb motiu del tractat amb Bèlgica, tingué ocasió d'emetre dictamen que va trametre la Junta a la presidència del Consell.

ELS REFORMISTES

La plana major del reformisme ha celebrat ahir i avui reunions sota la presidència d'En Melquiades Alvarez, per fixar la seva acittud en els moments actuals.

Diuen els reunits que s'ha pogut apreciar una veritable unanimitat a l'examinar la situació i què han facultat a l'Alvarez per fer-la pública si ho creu convenient.

Es llegí i fou aprovat el text d'una carta de contesta a la que els diputats socialistes dirigiren a l'Alvarez com president del Congrés.

En aquesta es ratifica en les seves idees liberals, però davant la dissolució de les Corts pel Directori militar, diu que la seva actuació al Congrés està limitada per aquesta circumstància a presidir la Junta de Goxerns interior de la Cambra, funció merament administrativa.

DIU L'ALCALA ZAMORA

El senyor Alcalà Zamora ens ha fet les següents manifestacions:

—Si la meva política—diu—hagués pogut prevaleixer sense restriccions ni obstacles, tinc la creença que s'hauria evitat el que ha esdevingut.

Rebo moltes felicitacions per la meva actitud d'abans. El meu pas pel ministeri de la Guerra em deixà ben compensat pel grat record d'haver trobat sempre en l'exèrcit lealtat i respecte.

L'obra de tota revolució, si no hà d'ésser estèril i caòtica, comprèn dos períodes: un negatiu de destrucció, d'eliminació, i un altre d'endegament, constructiu a estones i en part de restauració, que malgrat i ésser intens, enèrgic i audaç, no pot pas tenir la violència ni la velocitat del primer, que necessita ésser molt ràpid.

Es difícil que un mateix criteri i un sol instrument puguin realitzar totes dues missions i per això esdevé arriscat fer-les simultànies. Al general Primo de Rivera li consta el cordial desig que aquest règim, al restabliment del qual res no m'hi lliga, realitzi una missió útil que, per la meva part, no trobarà pas obstacle.

Quan esdevenen aquests successos és irreflexiu pensar que tot pugui tornar als camins antics; ha ocorregut massa perquè les organitzacions, els mètodes, els actes i el criteri de selecció tan desviat, quan no invertit, tornin a ésser ço normal.

A desgrat d'aquests canvis tan profunds, és indispensable i apremiant que hi hagi força d'esquerra governamental tan expansiva com cal a l'ambient del món i a la situació d'Espanya, però amb la idea del respecte a l'autoritat i el respecte a la llei present de les democràcies que governen a tot arreu i que mereixen governar.

fins que s'ordeni el cessament per igual procediment.

LA NOTA DEL CONSELL

A les set de la tarda ha deixat el Consell celebrat pel Directori el general Aizpuru, que s'ha acomiadat dels periodistes dient que demà marxarà a l'Africa, deturant-se unes hores a Córdova.

El Consell ha acabat a dos quarts de nou, donant el general Vallespinosa aquesta nota:

"El Directori, reunit a les quatre de la tarda, ha examinat detingudament la qüestió d'Africa, assistint a les deliberacions el general Aizpuru, i el sots-secretari d'Estat, deixant llest l'estudi de la ponència.

Demà, en el ràpid d'Andalusia, sortirà cap el Marroc el general Aizpuru, Alt Comissari, que serà acomiadat a l'estació per tots els membres del Directori.

DETENCIO D'UN SINDICALISTA

Els agents de la primera brigada d'investigació han detingut a l'estació del Migdia, a l'arribada del ràpid de Barcelona, un individu anomenat Feliu Monteagudo, natural de Saragossa, de 20 anys, el qual fou president del Sindicat de l'Alimentació i redactor de "Solidaridad Obrera" i que estigué deportat al castell de la Mola amb En Pestanya i altres líders del sindicalisme català.

El detingut ha manifestat que davant les circumstàncies actuals i tement que els sindicats puguin ésser objecte d'estreta vigilància, decidí trasladar-se a Madrid, en cerca de treball en el seu ofici de forner.

No se li ha ocupat cap arma ni document d'importància.

La policia creu que aquest detingut, com altres sindicalistes, vénen amb motiu de la vista de la causa per la mort d'En Dato.

Ha quedat a disposició del Director general d'Ordre públic.

EN SANCHEZ DE TOCA DIMITEIX UN CARREC CONDICIONALMENT.

En Sànchez Toca ha dirigit al marquès d'Estella el següent ofici dimitint el càrrec de president de la Comissió protectora de la producció nacional.

"Exem. senyor. — Per augusta bondat del Rei i per la confiança de quants governants s'han succeït des de l'any 1917, vinc ocupant la presidència d'aquesta Comissió, sobre la qual pesen, per virtut de les lleis de 14 de febrer de 1907, 2 de març de 1917 i 22 d'abril de 1922, les més delicades funcions en servei de la producció nacional.

Per la vàlua dels elements en ella integrats, tant en representació de tots els rams de la producció com de l'administració pública i pels estudis acoblats a secretaria——que no pel meu esforç personal—puc considerar que la Comissió ha fet exemplars serveis als interessos del país; singularment des de què s'aprovà la llei de 22 d'abril de 1922 per al concert de tractats comercials i es confià a la Comissió la principal defensa d'aquells interessos, la seva labor ha estat de gran força i transcendència.

Em crec, no obstant, en el deure de presentar a V. E. la dimissió de la referida presidència, encara que per ésser càrrec solament d'honor i de treball estic disposat a continuar en ell si V. E. estimés que poden ésser encara útils al país els meus modestos serveis.

Déu guardi a V. E. molts anys."

També en Sànchez de Toca ha dirigit un ofici felicitant al marquès d'Estella per les seves declaracions sobre els tractats de comerç, en el qual fa constar que ordinàriament no era consultada la Junta de protecció a la indústria, fins que per això fou requerit l'Alba al Senat, per la qual cosa, amb motiu del tractat amb Bèlgica, tingué ocasió d'emetre dictamen que va trametre la Junta a la presidència del Consell.

ELS REFORMISTES

La plana major del reformisme ha celebrat ahir i avui reunions sota la presidència d'En Melquiades Alvarez, per fixar la seva acittud en els moments actuals.

Diuen els reunits que s'ha pogut apreciar una veritable unanimitat a l'examinar la situació i què han facultat a l'Alvarez per fer-la pública si ho creu convenient.

Es llegí i fou aprovat el text d'una carta de contesta a la que els diputats socialistes dirigiren a l'Alvarez com president del Congrés.

En aquesta es ratifica en les seves idees liberals, però davant la dissolució de les Corts pel Directori militar, diu que la seva actuació al Congrés està limitada per aquesta circumstància a presidir la Junta de Goxerns interior de la Cambra, funció merament administrativa.

DIU L'ALCALA ZAMORA

El senyor Alcalà Zamora ens ha fet les següents manifestacions:

—Si la meva política—diu—hagués pogut prevaleixer sense restriccions ni obstacles, tinc la creença que s'hauria evitat el que ha esdevingut.

Rebo moltes felicitacions per la meva actitud d'abans. El meu pas pel ministeri de la Guerra em deixà ben compensat pel grat record d'haver trobat sempre en l'exèrcit lealtat i respecte.

L'obra de tota revolució, si no hà d'ésser estèril i caòtica, comprèn dos períodes: un negatiu de destrucció, d'eliminació, i un altre d'endegament, constructiu a estones i en part de restauració, que malgrat i ésser intens, enèrgic i audaç, no pot pas tenir la violència ni la velocitat del primer, que necessita ésser molt ràpid.

Es difícil que un mateix criteri i un sol instrument puguin realitzar totes dues missions i per això esdevé arriscat fer-les simultànies. Al general Primo de Rivera li consta el cordial desig que aquest règim, al restabliment del qual res no m'hi lliga, realitzi una missió útil que, per la meva part, no trobarà pas obstacle.

Quan esdevenen aquests successos és irreflexiu pensar que tot pugui tornar als camins antics; ha ocorregut massa perquè les organitzacions, els mètodes, els actes i el criteri de selecció tan desviat, quan no invertit, tornin a ésser ço normal.

A desgrat d'aquests canvis tan profunds, és indispensable i apremiant que hi hagi força d'esquerra governamental tan expansiva com cal a l'ambient del món i a la situació d'Espanya, però amb la idea del respecte a l'autoritat i el respecte a la llei present de les democràcies que governen a tot arreu i que mereixen governar.

CATALUNYA

Uns malfactors assalten la Caixa d'Estalvis de Terrassa i s'enduen tres mil pessetes

UN SOMETENISTA MORT

Ahir, aquesta ciutat fou escenari d'un d'aquests cops d'audàcia que semblava no havien de tornar a produir-se. De moment, hom ha de lamentar la mort d'un abnegat ciutadà que amb despreci de la seva vida fou el qui indubtablement donà el crit d'alarma i permeté que els lladregots no poguessin portar a cap impunement llur malifeta.

Com succeí el fet.

Heu's aquí la versió oficial obtinguda als primers moments.

A dos quarts d'onze uns individus es presentaren a la Caixa d'Estalvis, situada al carrer de la Rutlla, ameneçant pistola en mà els funcionaris i apoderant-se de 3,000 pessetes. Els pistolers semblaven joves i portaven un mocador lligat a la cara, per tal de no ésser coneguts.

A la porta deixaren l'automòbil amb el qual havien vingut, i tenien projectat sortir. Un cop fet el robatori, sortiren de pressa i marxaren, uns a peu i altres en automòbil, per les carreteres de Sabadell i la Rabassada. En adonar-se del fet un carreter, es traguè un revòlver i disparà contra els assaltants. Aquests contestaren, matant un vei i ferint el carreter.

La guàrdia civil i la policia sortiren de seguida en persecució dels pistolers. Al cap d'una estona s'havien practicat tres detencions, i s'assegurava que un dels detinguts havia estat conegut com assaltant. La guàrdia civil trobà l'automòbil estimbat a la carretera, prop de can Barba, entre mig de Terrassa i Sabadell. Porta el número 11.464, de la matrícula de Barcelona, i el motor té el número 53.037. Dintre de l'automòbil fou trobat un tros de carnet del Sindicat Unic, Secció de xofers, estès a nom de Vicens Villanueva. Se suposa que el xofer està ferit i se'l persegueix.

Altres notícies particulars que hem recollit, afirmen que els assaltants eren uns set o vuit i que amb pistoles a la mà obligaren els cinc empleats a posar els braços en l'aire i després els lligaren. Mentre s'estava cometent el robatori, un individu del Sometent s'adonà del fet i treient-se el revòlver els amenaçà. Els assaltants sortiren al carrer, perseguint-los el sometenista. Els pistolers contestaren ferint-lo mortalment. El sometenista es deia Miquel Castellà Puig. Del tiroteig resultà també ferit el vei Joan Vilarrobins i contús el carreter Antoni Castellar. El cavall del carro quedà també ferit.

Immediatament els pistolers fugiren repartint-se uns en automòbil i altres a peu.

Però l'alarma estava ja donada i des d'una església veina es tocà a sometent, el qual es formà molt ràpidament, llançant-se a la persecució dels malfactors.

L'automòbil marxà de dret en direcció a Sabadell, i a poc el seguia un altre amb individus de la guàrdia civil, els quals, com ja diu la nota oficial, trobaren l'automòbil estimbat prop del bosc de Can Barba.

Hom suposa que els quatre o cinc individus que l'ocupaven emprengueren la fugida a través d'aquell bosc que és força espès.

Detinguts.

Són diverses les detencions (unes 10 o 12) practicades a conseqüència d'aquest robatori; la policia donà una nota de sis detinguts contra els quals existeixen serioses sospites, sobre tot dels tres primers, que alguns han reconegut com assaltants.

Josep Saleta Pla (a) "Nano", fill de Barcelona, 23 anys, metallúrgic i resident al carrer de Carretes, 27, tercer, segona.

Joaquim Marco Martínez, tramviaire, de 27 anys, que viu a la Granvia, 518, tercer, segona.

Jesús Pasqual Aguirre, de Vitòria, 23 anys, sense domicili conegut.

Ramon Bassi Ferrer, rebost er, que viu al carrer Comtal, 26, primer, segona.

Artur Gonzàlez Díaz, de Madrid, domiciliat al carrer del Migdia, 19.

Antoni Rodríguez Mèndez, d'Aranjuez, 17 anys.

Segons els antecedents que hi ha en els arxius de la policia, el Saleta (a) "Nano", ja ha estat detingut en altres ocasions, una d'elles, com a cap d'una banda de pistolers a sòu d'un Sindicat.

El 24 de juny de 1921, havia estat detingut amb els subjectes apodats "Llarg" i "Mentas", amagats en una masia als voltants del Llobregat, conviste i confés de diverses malifetes, diu la nota; amb tot i això, fou absolt pel jurat i alliberat amb ocasió del restabliment de les garanties.

També estava convicte d'haver tirat bombes, sense haver estat tampoc sentenciat.

Sembla que existeixen proves evidents de la seva intervenció en el fet ocorregut ahir a Terrassa.

Tots els detinguts quedaren al quarter de la guàrdia civil d'aquesta ciutat, rigorosament incomunicats.

El mort.

En Joan Castellà i Espanyó, morí al cop de poc d'haver ingressat a la farmàcia March, on va ésser trasladat als primers moments.

Tenia una botiga de bastes situada quasi al davant mateix de l'edifici on es troba la Caixa d'Estalvis.

Era persona que gaudia de la general estima i en ocasions anteriors havia donat proves del seu civisme.

Havia pres part, temps endarrera, en la persecució dels agressors del jutge de Terrassa aleshores de l'atemptat de què fou víctima l'esmentat funcionari.

L'enterrament tindrà lloc aquesta tarda, a dos quarts de cinc, i promet constituir una gran manifestació de dol.

D. E. P. l'abnegat ciutadà.

La quantitat robada.

Segons se'ns diu, la quantitat robada puja a 3,00t pessetes, més un bitllet fals que estava retirat de la circulació.

Les detencions.

De les indagacions fetes, sembla que les detencions es practicaren de la següent manera:

Un quan es disposava a pujar al tren elèctric; un altre al carrer de St. Leopol; dos, que fugien en direcció al poble de Viladecavalls, i un altre al d'Ullastrell.

La persecució.

A la captura dels altres lladregots que manquen agafar, ultra els elements del Sometent i de la Guàrdia civil de Sabadell i Terrassa, hi col·laboren diversos agents de policia que va enviar-hi tot seguit el cap superior.

Hom creu que els fugitius no trigaran pas gaire a ésser agafats i que es troben a les collades de Can Pons; pel demés, tots aquells indrets són batuts constantment pels perseguidors.

El fur de guerra.

De conformitat amb una de les disposicions del ban publicat ahir pel Capità general interí, és natural que l'autoritat militar intervendrà en l'afer; el tinent auditor de primera, de la fiscalia militar, En Josep Maria Saguier va iniciar les primeres diligències, trasladant-se a tal efecte a Manresa.

El millor Professorat
Pàrvuls - Estudis superiors
Classes per a senyoretes

COL·LEGI DE CATALUNYA

Incorporat a l'Institut i a l'Escola d'Alts Estudis Mercantils

DIRECTOR
Doctor SEGALA, Catedràtic
Pelayo, 22 - 24 - 26.

Els Espectacles

PRINCIPAL PALACE Telèfons, 5125 A i 4736 A. Plaça del Teatre, 2 i 4

AVUI, DIVENDRES,
ESTRENA
DEL NOU GRAN QUADRO
LA GALLINA CEGA
Tots els dies, TARDA I NIT.
SKITCHOS - REVUE
espectacle en un pròleg i 12 quadros, dividits en dos actes. GRANDIOS EXIT dels NOUS QUADROS, **L'AGENCIA DEL FLAQUITO, EL PAPITU AL PALACE** i el meravellós final
OLD DANCES RECORD
L'èxit de la temporada. Sorprenents trucs lluminosos. Quatre decoracions noves de Ross i Güell. Riquíssim vestuari. Espléndida presentació
ENTRADA LLIURE
Butaques gratis.

TEATRES

Teatre Català Romea

Grandiós èxit de la formidable companyia italiana de grans balls **Molasso.**—Avui, nit, a les deu, programa completament nou, **París-de noche** (estrena), **La hija del mandarín,** escenes de la vida japonesa (estrena), rica presentació, decorat nou; meravellosa interpretació; la eminent diva **Edda Ristori,** la sense rival arpista cantarà, acompanyant-se a l'arpa, el més selecte i escollit del seu nou repertori; **Grans balls clàssics** i **De fantasia,** creacions de G. Molasso, executats pel Cos de Ball, compost per **20 formoses i distingides ballarines, 20.**—Demà, a les cinc, gran matinée. Nit, a les deu i diumenge, tarda i nit, funcions de comiat de la companyia **Molasso.** Es despatxa a comptaduria.

TEATRE TIVOLI

Empresa Francesc Delgado

Gran companyia de Comèdia

ANTONIA PLANA
EMILI DIAZ

Avui, divendres, nit i totes les nits,

LA CASA DE SALUD

TEATRE NOVETATS

CIRC EQUESTRE

Gran companyia internacional acrobàtica, equestre, còmica i musical. Director: **Mr. Ventura Gannau.**

Avui, divendres, nit, a les 10. Èxit extraordinari de tota la companyia. **LES 3 SISTERS STURLA** acrobàtics, saltadors i bàscula; **MR. RAMBEAU** presentarà la seva formosa col·lecció de cavallets, gossos i simis ensinistrats: Ovacions als formidables saltadors **Les 7 Titto Riffi.** L'èxit del dia és **Robbins,** amb les seves bicicletes còmiques, oferint 500 pessetes a tots els aficionats que pugin a la seva màquina; Èxit creixent de **E. P. Lee; Les 4 Varrettas; Les 4 Uessems; C. Fontana; The Arqués; The Strakay,** etc. Entrades còmiques pels molt aplaudits clowns **Germans Ferroni, Navas i Gerome, Silva i Kodak.**

Demà, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, matinée especial, i nit, a les deu, grans funcions. Diumenge i dilluns, festes de la Mare de Déu de la Mercè, extraordinaris programes. Tots els dilluns, dijous i dissabtes, matinées especials. Dijous vinent, altres **3 notables debuts, 3** Es despatxa a comptaduria

TEATRE APOLO

(APOLO PALACE)

Avui, divendres, inauguració de la temporada, presentació de la companyia. Tarda, a dos quarts de cinc, **secció senzilla.** Butaca amb entrada, 0'30; entrada, 0'10, **La canción del olvido.** A tres quarts de sis. Secció doble. Butaca amb entrada, 0'80; entrada general, 0'30. **Serafín el pinturero.** Nit, a les deu en punt, secció especial. Butaca amb entrada, 1'50; entrada general, 0'50. **La taza de thé, Las musas latinas, El cabo Pinocho.** —Demà, dissabte, en secció sencilla, **La taza de thé;** en secció doble, **Las musas latinas** i **Que és gran Barcelona! Nit,** secció especial. **Que és gran Barcelona! El cabo Pinocho** i la revista **El triunfo de Apolo.**

ARISTOCRÀTIC SALÓ — **KURSAAL** — TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA

Orquestrina Suñé :: Saló de reunió de famílies distingides
Avui, divendres, grandiós i selecte programa: èxit sorollós de la super-joia (Universal), darrer dia del primer capítol: **Esposes frívoles** (exclusiva d'aquesta empresa), veritable creació del gran actor Von Stroheim; gran èxit del sentimental cinedrama llona, per la gran artista Lia-di-Putti; **Sonant el cuiro o El boxador aristocràtic** (sisè round); **Actualitats Gaumont, amb tots els detalls del cop d'Estat a Madrid,** i la cinta de moda Broma Aneu en compte, si us plau, continuades riallers.
NOTA.—Avui, divendres, i demà, dissabte, de sis a vuit, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis del diumenge i dilluns Demà, dissabte, estrena del segon i darrer capítol de la grandiosa obra
ESPOSES FRÍVOLES

CABARET DEL PRINCIPAL PALACE
DEMA DISSABTE
SOLEMNE REOBERTURA
DEL
PALACE BAR
amb una
GRANDIOSA FESTA TABARINESCA
Guarniment pel reputat escenògraf senyor Alarma)

Teatre Poliorama

Companyia de Comèdies

Avui, divendres, tarda, a les cinc, matinée popular:

ES MI HOMBRE

Nit, a les deu: Estrena a Barcelona de la comèdia en tres actes, dels senyors Gutiérrez Roig i Gabaldo,
El tiempo de las cerezas

Gran Teatre Espanyol

SANTPERE - BERGES

Demà, dissabte, a les deu de la nit:
Inauguració de la temporada
ESTRENA
del divertit vodevil en tres actes,
CROCHARD
corrido, innocent i màrtir
Elegants tellettes. Continuades rialles. Espetarrant presentació. Decorat nou de Bulbena i Girbal

TEATRE COMIC

Temporada d'Hivern de 1923-24
Companyia dramàtica
ROJAS - CAPARO

Demà, dissabte, nit, a dos quarts de deu: La joguina
LA CASA DE LOS MILAGROS
i estrena del drama històric en quatre actes,
NOPOLEON
i
LA MARSELLESA

Teatre Barcelona

Temporada de Tardor
Gran companyia de comèdia
ALBA - BONAFE

Debut, avui, divendres, a les deu de la nit, amb l'**estrena** de la comèdia en tres actes, dels germans Quintero,
Las vueltas que da el mundo
Queda obert un abonament a divendres de moda per deu funcions, que començaran el dia 5 d'octubre.

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela de JOAN VILA

Avui, divendres, tarda, a les cinc. L'entremès **La primera siesta.** La sarsuela en un acte **La patria chica** i la sarsuela en un acte i tres quadros
EL PUÑAO DE ROSAS
Nit, a les deu, l'entremès **Mañanita de San Juan,** i la divertida sarsuela en un acte i tres quadros,
TRINI LA CLAVELLINA
La formosa sarsuela en un acte i tres quadros **Los guapos.**

CINEMES

Saló Catalunya

GRAN CINEMA DE MODA

Avui, divendres, moda selecta: Debut de notables sextet i trio. Estrena de la grandiosa exclusiva **El preu de la bellesa,** per Marie Prevost; una altra estrena: **Els cunyats de Pollard,** còmica, i darrers dies de **L'audaz,** per Charles Ray. Diumenge, nit, una altra gran exclusiva: **Senyal d'amor,** per Mary Pickford. Avisi: Demà, dissabte, tarda i nit, es despatxaran butaques numerades per a la sessió de dos quarts de set del diumenge.

Palace Cine

GRAN SALÓ DE MODA
PROGRAMES SELECTES

Avui, divendres, tarda i nit, programes selectes: la formosa comèdia **Mona;** les pellícules còmiques **Nicomedes convidat imprevist, i Aneu en compte, si us plau;** la comèdia **La meva senyora Robin,** i la grandiosa pellícula **Entre sis gats,** per Rodolf Valentino.

Gran Teatre Comtal i Gran Cinema Bohèmia

Avui, divendres, tarda i nit, grans programes. La famosa comèdia llona; les divertides pellícules **El passatger de la camisa de força; Nicomedes convidat imprevist, i Aneu en compte, si us plau!,** i II jornada de la colossal pellícula **La reina dels diamants.**

Monumental - Pedró

Walkyria

Avui, divendres: **Aventures de Robinson,** XV i XVI episodis; **Cagant feres a l'Africa; El dubte; Orgulls abatuts; Triquitraca esclau del matrimoni.** Diumenge, nit: **Aventures de Robinson,** XVII i XVIII, darrers; **Robin dels bosques,** per Douglas Fairbanks, primera jornada.

Diana-Argentina

Excelsior

Avui, segona de **La reina dels diamants, Ivona, El passatger de la camisa de força, Aneu en compte si us plau, Convidat imprevist.**

Teatres Triomf i Marina i Cinema Nou

Avui, **Jo i la meva mula, Mary bojament enamorada, La reina dels diamants,** primer episodi; **Robinson Crusoe,** 13 i 14 episodi; **El Chiquilín.**

Cinema Princesa

Telèfon 1371 A.

Avui, divendres, extraordinari programa: **Mossèn Janot,** obra de l'insigne dramaturg N'Angel Guimerà; **Viatge al Paradís,** bonic film de gran interès, interpretat per la gran artista Bert Lytell; **Els amors de Letty,** grandiosa comèdia dramàtica, creació de la tan desitjada artista Pauleta Frederik; **Jo i la meva mula,** cèmica de gran broma; **Capitals italianes,** grans varietats. — Dilluns, tot estrenes, entre elles, **Cagant feres a l'Africa salvatge.**

:: CONCERTS ::

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

Dissabte, 22 de setembre, a les deu de la nit,
Per primera vegada a Espanya
Gran sessió de gala
TELEFONIA SENSE FILS
amb assistència de l'alcalde i altres autoritats. Conferència, Radio-concert film.
Per a localitats: Palau de la Música, Casa Dotèsio, Portal de l'Angel, 1 i 3 i Centre de Localitats, Plaça de Caatlunya, 9.

-- ESPORTS --

Natació

WATER POLO
PISCINA C. N. BARCELONA
Escullera de Llevant
Demà, dissabte, dia 22, a les deu de la vetlla,
SIMKLUBBEN NEPTUN
Campió de Suècia
amb la participació del seu "as", campió del món,
Arne Borg
contra
Club Natació Barcelona

RESTAURANTS

LA RABASSADA

Hotel — Restaurant — Atracciones
400 metres altitud. Programa enlisador. Temperatura deliciosa. Habitacions Gran confort per a famílies. Servei permanent d'autocars des de la plaça de Lesseps (Jardeu), del matí al nit. Telèfon 6206 G.

EXPOSICIÓ INTERNACIONAL DEL MOBLE I DECORACIÓ D'INTERIORS

Parc de Montjuich
Palau de l'Art Modern i Palau Industrial

Grandioses festes per al diumenge i dilluns vinents

DIUMENGE

Al matí.—Amb motiu de la visita oficial del Foment de les Arts Decoratives, es donarà la primera conferència de la sèrie, a càrrec del Director dels Museus de Barcelona, el senyor Joaquim Folch i Torres, sobre: "L'amoblament de la casa catalana als segles XIV i XV", ilustrada amb gran nombre de projeccions. A les deu.

A la tarda.—Grans concerts per reputades Bandes militars als jardins de l'Exposició, propers als quioscos de begudes. De 5 a 7, escollit concert de Tziganis al saló de te.

A la nit.—GRAN REVETLLA.

A les nou: sopar a l'americana al saló de te, reservant les taules que es demanin amb anticipació.

A les deu: grans balls als jardins de l'Exposició.

A les onze: extraordinari castell de focs artificials a dalt de les cascates, acabant amb una sorprenent illuminació de bengales mostrant la silueta dels Palaus.

DILLUNS

Festa de la Mare de Déu de la Mercè
GRAN FESTIVAL INFANTIL
Exercicis de plàstica artística per més de mil nens i nenes de la Casa de la Caritat.
Inauguració dels teatres de putxinellis.
Focs japonesos - Gegants - Caps grossos - Balls de bastons - Ball de cintes, etc.
Gran sessió de balls populars. Espléndids vestits confeccionats expressament.
Concert per reputades bandes

Demà, dissabte: Inauguració de la instal·lació de la Companyia Trasatlàntica, la qual presenta luxosos departaments de l'interior del magnífic trasatlàntic "Alfonso XIII".
PREU DE L'ENTRADA: UNA PTA.

VI DE TIANA, a 0'60 pts. litre, posat a domicili; collita pròpia. **J. A. Jordana, Tiana.**

— DIVERSOS —

LES PLANES

Hotel Restaurant Versalles
Obert des de les cinc del matí a mitja nit
Servei de cotxet i a la carta
Coberts de 7'50 pts. endavant
Habitacions per a temporades a preus econòmics
Aigua del Mas Quimbau
Camí especial per a automòbils
Telefon 7 H
Propietari: Joan Có (de l'antic VERSAILLES)

AFICIONATS A LA FOTOGRAFIA
Revelat de plaques i pellícules i tot treball de laboratori. Es remet a les
5 HORES
CASA CASELLAS
Carrer de Santa Anna, 4, (Prop Rambla)

PIANOS

DE CORDES CREUADES
AMB MARC DE FERRO
Sublim marca
R. MARISTANY
Casa fundada el 1870
AL COMPTAT
PLASSOS I LLOGUER
18, Plaça Catalunya, 18

Força, Salut i Vigor
PER MITJA DE
LA ELECTRICITAT

L'Institut Electro-Tècnic de Barcelona acaba de publicar un tractat d'Electroterapia, per trametre'l de franc a tots els malalts que el demanin; aquesta gran obra mèdica, escrita en una forma clara i senzilla, explica la gran popularitat del tractament elèctric i de la manera que la electricitat galvànica obra amb els malalts del sistema nerviós i muscular, i torna la salut als debilitats, anèmics i deflaitis.

La causa dels simptomes de cada afecció, minuciosament descrits, fer tal d'ilustrar el malalt sobre la naturalesa i gravetat del seu estat, indica com la electricitat desenrotlla el corrent apropiat per a cada afecció i l'aplicació del corrent galvànic es fa, amb preferència, durant les hores de complert repòs, i el malalt pot sentir el fluid regenerador com penetra únicament i s'acumula dins del sistema nerviós, i tots els òrgans, escriuant i acumulant l'energia nerviosa, aquesta força motrim de la maquina humana.

Cada família hauria de posseir aquesta obra per assabentar-se de coses útils i indispensables per a la salut, a fi de tenir sempre a ma l'exposició de la malaltia, a l'ensemps que el remei cert i garantitzat, amb l'ús del nostre científic CINTURÓ ELECTRIC GALVANI.

La tramesa fa fem de franc. Malalts d'ambdós sexes: escriviu una senzilla targeta postal per rebre a correu seguit aquesta preciosa obra d'Electroterapia.

Demaneu-la al Director de l'Institut Electro-Tècnic, **A. PALAU, Rambla del Centre, 12, principal.** BARCELONA.

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LINIES A LES ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK

El vapor **MONTEVIDEO** sortirà de Barcelona el 25 de setembre, de València el 26, de Màlaga el 28 i el 30 de Càdiz, cap a l'Havana i Veracruz.

El vapor **ALFONSO XIII** sortirà de Bilbao el 17 de setembre, de Santander el 19, de Gijón el 20 i el 21 de La Corunya, cap a Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge per a Costa Firme i Pacífic, amb trasbord a l'Havana.

LINIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFICO

El vapor **BUENOS AIRES** sortirà de Barcelona el 10 d'octubre, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15, cap a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Havana, **Santiago de Cuba,** la Guayra, Puerto Cabello, Curaçao, Sabanilla, Colón, i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaiso. Sortida de Valparaiso el 12 de cada mes, tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra, i d'allí a Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

LINIA DE BUENOS AIRES

El vapor **INFANTA ISABEL DE BORBON** sortirà de Barcelona el 4 d'octubre, el 5 de Màlaga i el 7 de Càdiz, cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPO

El vaixell **"C. LOPEZ Y POPEZ",** sortirà de Corunya el dia 15 d'octubre cap a Vigo, Lisboa i Càdiz, d'on sortirà el 19 cap a Cartagena, València i Barcelona, i d'aquest port el 25 per a Port-Said, Suez, Colombo, Singapore, Manila, Hong-kong, Shanghai, Nasagaski, Kobé y Yokihama, admetent càrrega i passatge per als punts esmentats i per altres llocs per als quals hi hagin establerts serveis regulars des dels ports d'escala abans indicats.

LINIA DE FERNANDO POO

El vapor **CIUDAD DE CADIZ** sortirà de Barcelona el 15 de setembre, de València el 16, d'Alacant i Cartagena el 16 i el 20 de Càdiz, cap a Las Palmas, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.

Ultra els indicats serveis, la Companyia Transatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i la línia de Barcelona a Filipines, les quals sortides no són fixes i s'anunciaran oportunament en cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals la Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com ha acreditat en el seu dilatat servei. Tots els vapors tenen telegrafia sense fils.

DOLOR D'ESTOMAC
i malalties de les vies digestives, es curen amb el
GASTROBIOL ROSSELL
De venda a la FARMACIA INTERNACIONAL - Rambla del Centre, 17, i a totes les farmàcies

CALÇAT
Gran liquidació de Sabates. Sense propaganda. Per a senyors, senyores i nens. Sandàlies i sabatilles. Col·loquem mitges soles i talons de goma. Venta al **VA BE. Rambla del Centre, 35.** També fem bona cara si no compren avui. Val per pocs dies.
CUITEU I TROBAREU GANGUES

CARATGE necessita, per a poble de forta, manyà metàlic, pintor en reparacions d'automòbils, especialista en Ford, amb títol de xofer per a taxis. Millor que disposi de capital per entrar com a soci. Inútil sense presentar bons informes. Escriure indicant edat i condicions a Rambla d'Estudis, 6, Anuncis.

Sabó 'LA OCA'
QUALITAT SUPERIOR
Fabricant: J. ALEMÉ, MATARÓ

Tapisseria pintada, la casa més important d'Espanya. Especialitat en tapisseries renaixença. Exposició permanent de quadros a l'oli, aquarel·les, fotografies, etc. Fabricació de marcs i motllures. — No compreu sense visitar aquesta casa. P. Montfalcon Boters, 4 (final Portoferrissa).

Vermouth "AQUILA ROSSA" es el millor